

T.C

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYALLEŞME TAKTİKLERİ İLE KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Hazırlayan

Mehmet KILIÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı

KARAMAN 2020

T.C

KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

**ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYALLEŞME TAKTİKLERİ İLE KİŞİLİK
ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ**

Hazırlayan

Mehmet KILIÇ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı

Eğitim Yönetimi Tezli Yüksek Lisans Programı

Tez Danışmanı

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah SELVİTOPU

KARAMAN 2020

ÖNSÖZ

Bu tez çalışmasında çoğunluğu ailelerinden, yaşadıkları çevrelerinden, ait oldukları gruplardan ilk defa ayrılan öğrencilerin, yeni girdikleri üniversite ortamında bir takım akademik hedefleri gerçekleştirmek ve meslek edinmek gayesi ile hayatta kalabilmek adına tecrübe ettikleri sosyalleşme süreci, bu süreç içerisinde faydalandıkları sosyalleşme taktikleri ve öğrencilerin sahip oldukları kişilik özellikleri incelenmek istenmiştir.

Öncelikle tez konusunu seçerken isteklerimi göz önünde bulunduran ve yeni deneyimlerle dolu, bu yoğun süreçte benden desteğini esirgemeyen, sözlerini ve tavsiyelerini her anlamda değerlendirdiğim, iyi bir akademisyen ve danışmanın nasıl olması gerektiği konusunda örnek aldığım, bana kendisi ile çalışma gururunu yaşatan, değerli danışmanım Dr. Öğr. Üyesi Abdullah SELVİTOPU'na sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca aldığım derslerde engin ve değerli bilgilerini bizlerle paylaşan sayın hocalarımız Prof. Dr. Hüseyin IZGAR, Dr. Öğr. Üyesi Ömür ÇOBAN, Dr. Öğr. Üyesi Nedim ÖZDEMİR ve Dr. Öğr. Üyesi Gülçin ZEYBEK'e ayrı ayrı teşekkürlerimi bir borç bilirim.

Veri toplama sürecinde bana yardımcı olan, bilim adına yapılan ve yapılacak olan bütün çalışmalara destek olan Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Mühendislik, Eğitim, İslami İlimler, Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Fen ve Sağlık Bilimleri Fakülteleri akademik kadrosuna ve öğrencilerine teşekkür ederim.

Yüksek lisans eğitimim boyunca birlikte güzel sinerji oluşturduğumuz arkadaşlarım Harun TUĞRUL, Meryem KULU, Fatih TUNÇ, Fatma NACAK DENİZ, Mustafa DEMİRBAŞ, Gülsen METİN ve Ercan KURT'a ayrıca teşekkür ederim.

Son olarak bu süreçte sürekli yanımda olan, desteklerini ve hoş görülerini benden hiçbir zaman esirgemeyen aile üyelerime, yaşadığım tüm heyecanı, sevinci, başarıları ve mutsuzlukları benimle paylaşan, hayat arkadaşım, sevgili eşim Fatma KILIÇ'a teşekkür ederim. Ayrıca, bu yoğun süreçte zaman zaman istemeden ihmal ettiğim canım oğlum Bartu'ya ve biricik kızım Derin'e sevgilerimi sunuyorum.

Şubat 2020

Mehmet KILIÇ

ÖZET

ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİNİN SOSYALLEŞME TAKTİKLERİ İLE KİŞİLİK ÖZELLİKLERİ ARASINDAKİ İLİŞKİ

Bu çalışma, üniversitede eğitim görmekte olan öğrencilerin kişilik özellikleri ile sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve kullanılan sosyalleşme taktiklerinin cinsiyet, yaş, fakülte türü, sınıf düzeyi ve sosyo-ekonomik düzey gibi değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmak amacıyla yapılmıştır.

Betimsel tarama modelinde nicel bir araştırma olan bu çalışmanın örneklemi, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nde eğitim görmekte olan 387 üniversite öğrencisinden oluşmaktadır. Veriler 'Kişisel Bilgi Formu' 'Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği' ve 'On Maddeli Kişilik Ölçeği' ile toplanmıştır. Verilerin analizinde, Bağımsız Örneklem T-testi, Tek Yönlü Varyans Analizi (ANOVA), Pearson Korelasyon Analizi ve Basit Doğrusal Regresyon Analizi kullanılmıştır.

Analizler sonucunda elde edilen bulgulara göre lisans öğrencilerinin kullandığı araçsal taktikler cinsiyetlerine, eğitim gördükleri fakültelere ve sınıf düzeylerine göre; eğitsel taktikler yaşa ve sınıf düzeyine göre; sosyal taktikler ise sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı farklılık göstermektedir. Diğer yandan, kullanılan sosyalleşme taktikleri ve öğrencilerin sahip oldukları kişilik özellikleri arasında pozitif yönde, düşük ancak anlamlı bir ilişki vardır. Sahip olunan kişilik özellikleri kullanılan taktiklerin anlamlı yordayıcısıdır.

Anahtar kelimeler: Yüksek Öğretim, Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşmesi, Sosyalleşme Taktikleri, Kişilik

ABSTRACT

**THE RELATIONSHIP BETWEEN SOCIALISATION TACTICS AND
PERSONALITY TRAITS OF UNDERGRADUATES**

This study aims to determine the relationship between the socialization tactics that university students used in socialization process and personality traits that they have, and also to find out whether socialization tactics are changing in accordance with demographic variables such as; gender, age, faculty, class and socio economic status.

This study has been conducted in descriptive survey model which is a quantitative research technique. The sample of this study consisted of 387 undergraduate students, studying Karamanoğlu Mehmetbey University in 2019-2020 education and training year. Data were collected with ‘Personal Information Form’ ‘Socialization Tactics Scale’ and ‘Ten Item Personality Inventory.’ Data analysis were done with SPSS testing techniques which includes Independent Samples T-test, One Way ANOVA, Pearson Correlation Analyze and Linear Regression Analyze.

The results show that gender, faculty type and class have meaningful effects on instrumental tactics; age and class have meaningful effects on scholastic tactics and socio economic status has meaningful effects on collegiate tactics of undergraduates. On the other hand, the results also show that there is positive, but low-level correlation between the socialization tactics and personality traits. The regression test results also show that four dimensions of personality traits have an effect on undergraduates’ socialization tactics.

Key Words: Higher Education, Undergraduate Socialization, Socialization
Tactics, Personality

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
İÇİNDEKİLER	vii
TABLolar LİSTESİ.....	x
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	xi
I.BÖLÜM GİRİŞ.....	1
I.1. Problem Durumu	1
I.2. Araştırmanın Amacı.....	3
I.3. Araştırmanın Önemi	4
I.4. Problem ve Alt Problemler	5
I.5. Araştırmanın Sayıltıları	5
I.6. Araştırmanın Sınırlılıklar.....	6
I.7. Tanımlar.....	6
II. BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE.....	8
II.1. Sosyalleşme.....	8
II.1.1. Sosyalleşme Taktikleri	15
II.1.2. Örgütsel Sosyalleşme	17
II.2. Kişilik.....	18
II.2.1.2. İnsancıl-Varoluşsal Kuramlar	22
II.2.1.3. Davranışçı ve Bilişsel Kuramlar	23
II.2.1.4. Ayırıcı Özellik Kuramı	24
II.2.1.5. Beş Faktörlü Kişilik Kuramı	24
II.2.1.5.1. Duygusal Dengelilik.....	28
II.2.1.5.2. Dışadönüklük	28
II.2.1.5.3. Deneyime Açıklık	29
II.2.1.5.4. Yumuşak Başlılık (Uyumluluk)	29
II.2.1.5.5. Sorumluluk (Öz disiplin).....	30
II.3. İlgili Araştırmalar.....	30

III. BÖLÜM YÖNTEM	33
III.1. Araştırmanın Modeli.....	33
III.2. Evren ve Örneklem.....	33
III.3. Veri Toplama Araçları.....	36
III.3.1. Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği.....	37
III.3.2. On Maddeli Kişilik Ölçeği.....	39
III.3.3. Kişisel Bilgi Formu	40
III.3.4. Verilerin Analizi	40
IV. BÖLÜM BULGULAR VE YORUM.....	41
IV.1. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Cinsiyete Göre Sonuçları	41
IV.2. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Yaşa Göre Sonuçları	43
IV.3. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Fakültelere Göre Sonuçları	45
IV.4. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Sınıf Düzeyine Göre Sonuçları	48
IV.5. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin SED'e Göre Sonuçları	50
IV.6. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktikleri ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki	52
V. BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER.....	57
V.1. Sonuçlar.....	57
V.2. Öneriler.....	59
KAYNAKÇA	63
EKLER.....	74
EK-1. Veri Toplama Araçları	75
EK-1.1. Kişisel Bilgi Formu	75
EK-1.2. Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği	77
EK-1.3. On Maddeli Kişilik Ölçeği	79
EK-2. Araştırma İzni Onayı.....	80
EK-3. Ölçek Kullanım İzinleri.....	81
ÖZGEÇMİŞ.....	82

KISALTMALAR LİSTESİ

KMÜ	:Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi
STÖ	:Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği
OMKÖ	:On Maddeli Kişilik Ölçeği
BESYO	:Beden Eğitimi ve Spor Yüksek Okulu
DFA	:Doğrulayıcı Faktör Analizi
SPSS	:Statistical Package for Social Sciences
SED	:Sosyo Ekonomik Düzey

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1. <i>Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri</i>	35
Tablo 2. <i>Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Cinsiyete Göre T-testi Sonuçları</i>	41
Tablo 3. <i>Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Yaşa Göre ANOVA Sonuçları.....</i>	43
Tablo 4. <i>Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Fakültelere Göre ANOVA Sonuçları</i>	46
Tablo 5. <i>Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları</i>	48
Tablo 6. <i>Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların SED'e Göre ANOVA Sonuçları</i>	50
Tablo 7. <i>Lisans Öğrencilerinin Sosyalleşme Taktikleri ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkileri Gösteren Pearson Korelasyon Sonuçları.....</i>	52
Tablo 8. <i>Sosyalleşme Taktikleri Yordayıcılarının Basit Doğrusal Regresyon Analizi Sonuçları.....</i>	53

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. <i>Lisans Öğrencilerinin Sosyalleşmesine İlişkin Kavramsal Model</i>	12
Şekil 2. <i>Beş Faktörlü Kişilik Kuramına Göre Kişilik Sisteminin İşleyişi</i>	27
Şekil 3. <i>Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği DFA Sonuçları</i>	38

I.BÖLÜM GİRİŞ

Çalışmanın bu kısmında ilk olarak problem durumu ele alınmıştır. Daha sonra araştırmanın amacı, sayıtlıları, sınırlıkları ve araştırmada kullanılan kavramlara ilişkin tanımlara yer verilmiştir.

I.1. Problem Durumu

Yaşanılan yüzyıl sürekli değişim ve ilerlemeyi gerekli kılan; ekonomi, sağlık, tarım ve özellikle eğitim gibi birçok alanda yeni programların ve uygulamaların hayata geçtiği; ayrıca bu değişimlere ayak uyduramayanların da diğerlerini hep geriden takip ederek dezavantajlı konuma düştüğü bir süreçtir. Bu dönüşüm sürecinde, elbette insanoğlunun toplumsal anlamda yaşadığı değişimlerin payı büyüktür. Sosyolojik anlamda toplumların yaşadığı bu paradigma değişimleri sırasıyla tarım, sanayi ve bilgi-iletişim alanındaki yeniliklerdir. Bu değişimlerde etkili olan temel faktörler toprak, fabrika ve yükseköğretim kurumlarıdır. Sanayi toplumunda belirleyici unsurlar sermaye, işgücü, hammadde ya da enerji iken, bilgi toplumunda en önemli unsur bilgi, bilginin bir rekabet unsuru olarak kullanılması ve gücü temsil etmesidir. Söz konusu değişimler dikkate alındığında, yaşadığımız bilgi toplumunda hayatta kalabilmek için birtakım becerilere sahip olmamız gerektiği düşünülmektedir. 21. Yüzyıl becerileri olarak nitelendirilen bu yetkinlikler bilgi toplumunda yaşayan bireylerin etkin ve nitelikli olabilmeleri için edinmeleri ve sürekli geliştirmeleri gereken becerileri ifade etmektedir. Konuyla ilgili çeşitli kurum ve kuruluşlar belli çalışmalar gerçekleştirmiş olup bunlardan en bilineni 2002’de Amerika Birleşik Devletleri’nde iş dünyası, eğitim liderleri ve politika yapıcılarının 21. Yüzyılın bireylerini hazırlamak amacıyla bir araya getiren P21 (Partnership for 21st

Century Learning-21. Yüzyıl Becerileri İçin Ortaklık) oluşumudur. Çalışmaların ortak noktası bütün kurumlar tarafından 21. yüzyılda insanlara çağın gereksinimi olan yeni beceriler kazandırmanın bir gereklilik haline geldiğidir. Eleştirel düşünme, problem çözme, iletişim, işbirliği, bilgi ve teknoloji okuryazarlığı, esneklik ve uyum sağlayabilme, küresel yetkinlikler ve finansal okuryazarlık temel 21. yüzyıl becerileri ve yetkinlikleri olarak tanımlanmaktadır.

Bu bağlamda bireylerin 21. Yüzyıl becerilerine sahip olabilmeleri ve dönemin zor şartları altında hayatta kalabilmeleri, onların sağlıklı bir kişilik yapısı geliştirip alacakları nitelikli eğitimle mümkün olduğu söylenebilir. Eğitim sürecinin sağlıklı ilerlemesinin de sorunsuz geçecek bir sosyalleşme süreci ile sağlanabileceği belirtilebilir. Sosyalleşme, bireylerin ait oldukları toplumun veya bir örgütün üyesi olabilmeleri için benimsemesi gereken bilgileri, becerileri, normları ve değerleri öğrendiği bir süreç olarak değerlendirilebilir (Austin, 2002; Bragg, 1976; Tierney, 2005; Van Maanen, 1982; Weidman, Twale & Stein, 2001). Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi ise, toplumun sosyo-kültürel değerlerini öğrenerek, öğrencilerin bağımsız ve olgun bireylere dönüştüğü bir süreç karşılık gelmektedir (Weidman, 1989). Bu toplumsal bakış açısından ele alındığında, öğrenciler bir yandan mesleki birikimlerini artırmalı, diğer yandan kendileri için iyi bir felsefe, etkili bir dünya görüşü ve değer yargıları edinmelidir. Bu süreçte kişilik gelişiminin de oldukça önemli olduğu düşünülmektedir.

Öte yandan, kişilik bireyin karakteristik davranışlarını ve düşüncelerini belirleyen psiko-fizik sistemlerin, bireydeki dinamik organizasyonu şeklinde tanımlamaktadır (Allport 1937'den akt., Robbins, Judge, 2012). Bireylerin kişilik gelişiminde doğuştan edinilen, genetik faktörlerin yanı sıra çevre ile etkileşimi yani sosyalleşme süreci sonucundaki kazanımları da önemli etkenlerdendir. Sosyalleşme

sürecindeki çevresel etmenler ile doğuştan getirilen genetik faktörlerin etkileşimiyle uzun bir büyüme ve gelişme sürecinde karakteristik bir kişilik ortaya çıkmaktadır (Kuzgun, 1972). Bu bakış açısıyla değerlendirildiğinde, toplumun önemli bilgi kaynağı ve istihdam sağlayıcısı olan üniversitelerde eğitim gören öğrencilerin sosyalleşme süreçlerinde kullandıkları taktikleri ve sahip oldukları kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, kişiliğin oluşumunda etkili olan çevresel unsurları anlama bakımından alan yazındaki boşluğu doldurmak adına faydalı olacağı düşünülmektedir. Diğer yandan Maslow'un (1943) ihtiyaçlar hiyerarşisine göre bireyler fiziksel ve güvenlik basamaklarının gereksinimlerini giderdikten sonra üçüncü basamak olan ait olma ve sevgi basamağının gereksinimlerini ancak sağlıklı geçirecekleri bir sosyalleşme süreci aracılığı ile karşılayabilecekleri düşünülmektedir. Yapılan alan yazın taramasında, kişiliğin sağlıklı gelişimi için bireylerin sürekli başkaları ile etkileşim halinde olması gerektiği vurgulanmaktadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde çalışmanın, sosyalleşme ve kişilik konularının ve bu kavramlar arasındaki ilişkinin daha iyi anlaşılması bakımından alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Elde edilen veriler ışığında çalışmanın, genelde eğitsel amaçları, özelde ise örgütsel amaçları gerçekleştirmek için eğitim-öğretim ortamlarının yeniden düzenlenmesi konusuna ışık tutacağı söylenebilir.

I.2. Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın amacı, üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ile sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve kullanılan sosyalleşme taktiklerinin bir takım demografik değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmaktır.

I.3. Araştırmanın Önemi

İlgili alan yazın incelendiğinde yükseköğrenim kurumlarında öğrenim gören üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi kapsamında yapılan çalışmaların, yükseköğretim kurumlarının öğrenci yaşamı üzerindeki etkileri, öğrencilerin öğrenim görme süreci ve bu süreçteki okula devam etmelerini sağlayan duygusal ve bilişsel düzeydeki çıktılar ile mesleki eğilimleri bağlamında ele alındığı ve örgütsel sosyalleşmeye odaklanıldığı görülmektedir (Astin, 1977; Bumstead, 1975; Duru, 2008; Feldman, 1981; Smart ve Ethington, 2004; Feldman ve Newcomb, 1969; Kaplan, 2010; Pascarella ve Terenzini, 2005). Üniversite öğrencilerinin yükseköğrenimleri boyunca sosyalleşmelerini ya da bu sosyalleşme sürecinde kullandıkları taktikleri ele alan sınırlı sayıda çalışma yapıldığı gözlenmiştir. Bu bağlamda araştırmanın alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Değişen toplumsal yapı ve kültüre paralel olarak öğrencilerin de devamlı değişme arz eden ihtiyaçları olduğu, üniversite bünyesindeki tüm akademisyen, yönetici ve birimlerin bu konuda bilinçlenmelerinin önemini gündeme getirmektedir (Bishop, 1990). Bu bağlamda araştırmanın öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktiklerine göre oluşturdukları sosyal çevrelerini ve öğrenme ortamlarını geliştirme ve düzenleme sürecinde akademisyenlere ve yöneticilere katkı sağlayacak nitelikte olduğu düşünülmektedir. Buna ek olarak öğrencilerin kullandığı sosyalleşme taktikleri ile bazı değişkenler arasındaki ilişkiye bakılarak elde edilen bulguların özellikle üniversite personeli ve yöneticilerine üniversiteye yeni başlayacak öğrencilere yönelik yapılacak olan oryantasyon etkinlikleri ve aktivitelere katkı sağlayıcı nitelikte olacağı düşünülmektedir.

I.4. Problem ve Alt Problemler

Araştırmanın önemi ve belirlenen amaçlar doğrultusunda aşağıdaki problemlere cevap aranmıştır.

1. Üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri

a) cinsiyete,

b) yaşlarına

c) fakülte türüne,

c) sınıf düzeyine ve,

f) sosyo-ekonomik düzeye göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermekte midir?

2. Üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri ile kişilik özellikleri arasında istatistiksel olarak anlamlı bir ilişki var mıdır?

3. Üniversite öğrencilerinin sahip oldukları kişilik özellikleri kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin anlamlı yordayıcısı mıdır?

I.5. Araştırmanın Sayıltıları

Seçilen örneklem grubunun evreni temsil edebilecek nitelik ve nicelikte olduğu, araştırmaya katılan öğrencilerin anket sorularına içtenlikle, doğru ve gerçekçi yanıt verdikleri varsayılmıştır.

I.6. Araştırmanın Sınırlılıklar

Çalışma 2019-2020 eğitim-öğretim yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi'nde, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Eğitim Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi ve Fen Fakültesi'nde eğitim görmekte olan öğrenciler ile sınırlıdır.

Sosyalleşme taktikleri ve kişilik özellikleri kullanılan ölçeklerin ölçtüğü özelliklerle sınırlıdır.

Veri toplama sürecinde 1. Sınıf öğrencilerinin yeni kayıt yaptıkları dikkate alınmış ve veriler 2. 3. ve 4. Sınıf öğrencileriyle sınırlandırılmıştır.

I.7. Tanımlar

Sosyalleşme: Bireyleri içerisinde var oldukları toplumda veya grupta daha çok ya da daha az etkili üyeler haline getiren bilgi, beceri ve eğilimleri edindikleri süreçtir (Brim, 1996).

Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşmesi: Çeşitli derecelerde normatif baskılar tarafından şekillendirilen gruplardaki öğrencilerin, diğer üyelerle olan etkileşimlerinden kaynaklanan bir süreçtir (Bogler ve Somech, 2002; Weidman, 1989).

Sosyalleşme taktikleri: Bir gruba veya örgüte yeni gelen bireylerin sosyalleşme amacıyla başvurdukları yöntemlerin tümüdür (Bogler ve Somech, 2002).

Kişilik: Bireyde kalıtsal olarak var olan ve harici unsurlardan sürekli etkilenen, bireyin algı ve dikkat gibi öğrenilmiş yeteneklerini, güdülenme unsurlarını, duygularını,

arzularını, alışkanlık haline getirdiği davranışlarını, düşünme biçimlerini ve sergilediği bütün davranışları içine alan bir kavramdır (Burger, 2006).

II. BÖLÜM KURAMSAL ÇERÇEVE

Bu bölümde, ilgili alan yazına dayalı olarak araştırma problemini açıklayabilmek, çözümleyebilmek ve araştırma bulgularını yorumlayabilmek amacıyla oluşturulan kavramsal çerçeveye, devamında ise ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

II.1. Sosyalleşme

Fransızcadan dilimize uyarlanmış olan sosyal (social) kelimesi bir sıfat olarak 14.yy. Fransızca'sında 'müttefik, ortak' anlamında kullanılmıştır. Kökeni Latince'deki "socials" kelimesinden gelmekte olup 'birleşmiş, başkaları ile yaşam' anlamında kullanılmaktadır. Öte yandan sosyal kelimesi Latince'deki "socius" kelimesi ile bağlantılıdır ve 'yoldaş, takip eden' anlamına gelmektedir. İlk defa 1870 yılında sosyal kelimesi 'arkadaşça toplanma' anlamında kullanılmıştır (Gündoğdu, 2013).

Bireyi sosyal sitemin bir üyesi haline getiren sosyalleşme ise bir süreçtir ve ilk olarak Emile Durkheim tarafından kullanılan bir kavram olduğu ifade edilmektedir. O'na göre sosyalleşmede bir farklılaşma durumu mevcuttur ve sosyalleşme sürecindeki birey psikolojik olandan, sosyal olana doğru evrilmektedir (Akyüz, 1991). Bu bağlamda Akyüz, sosyologlar arasında var olan iki geleneğe dikkat çekmekte ve bu geleneklerini bir arada sürdürdüklerini belirtmektedir. Durkheim'ci geleneği sürdüren sosyologlardan ilki Habermas, kavramı bireyin özünün sosyalleşmesi olarak ifade ederken, Parsons, Bales ve Elkin gibi sosyologlar sosyalleşme konusunda gelişme ve olgunlaşma kavramlarını merkeze alarak bir tanımlama yapmaktadırlar. Akyüz, bu sosyologlara göre sosyalleşmenin genç yetişkin bireylerin, yetişkin bir grup içerisinde bulunması demek olduğunu ancak bütün sosyologlarında sosyalleşmede gelişim, katılım ve değişim kavramlarına gönderme yaptıklarını belirtmektedir. Öte yandan Celkan (1989) sosyalleşme için birçok tanımın

varlığından bahsetmekte ve kavramı şu şekilde tanımlamaktadır: Sosyalleşme, bir topluluk içerisinde katılan bireyin, o topluluğun yaşam biçimini, kültürünü ve o topluluk içerisinde kendi rolünü öğrenmesidir. Bu bağlamda ele alındığında sosyalleşme kişilerin bebeklikten yaşlılığa kadar tüm gelişim evrelerinde yaşadıkları bir süreçtir.

Benzer bir tanımlama olan Şişman (2002)'nin ifadesinde ise sosyalleşme *'kişinin, birlikte yaşayacağı topluluğun yaşamına hazır hale gelmesidir'* şeklindedir. Öte yandan sosyalleşmenin kültürel iletişim sağlamada güçlü bir araç olduğu belirtilmekte ve sosyalleşmenin bu kültürel iletişimi topluluklara yeni gelen bireylere aktarmada önemli rol oynadığının üzerinde durulmaktadır (Terzi, 2000). Bu yüzden sosyalleşme ve kültür arasında yakın ilişki olduğu söylenmekte ve sosyalleşme sürecinin içeriğinde, kültürün kilit kavramlardan biri olduğu ayrıca sürecinde kültürlenme ile uyduğu ve birbirlerini tamamlayan terimler olduğu ifade edilmektedir (Şişman, 2002). Sosyalleşme ve kültürün karşılıklı etkileşim halinde olduğunu belirten Şişman (2002), kültür aktarımının sosyalleşme olmadan gerçekleşmeyeceğini, sosyalleşmenin de kültür aktarımından bağımsız düşünölemeyeceğini belirtmektedir. Sosyalleşme süreci ile toplumların kendi kültürlerini yeni üyelerine aktardığına vurgu yapılmaktadır. Bu yüzden belirli bir kültür içerisinde doğup yetişmiş bireyler yeni bir ortama girdiklerinde kendi kültürlerinden olan birileri ile etkileşim halinde olma eğilimindedirler. Bu eğilim de, okul ya da çalışma ortamına yeni girmiş bireylerin kendi doğup büyüdüğü şehirlerden veya yakın yerlerden gelen bireyler ile daha etkili iletişim kurmalarına neden olarak gösterilebilir. Diğer yandan, Yavuzer (1979) kavramın birden fazla unsurun etkisi ile oluştuğunu belirtmekte ve sosyalleşmeyi kişinin içerisinde yaşadığı kültürü ve bu kültürle ilişkili diğer kültürleri öğrenmesi şeklinde tanımlamaktadır. Sosyalleşme, kişinin ait olduğu grubun normlarına ve değerlerine uymayı öğrenmesi ve bu değerler sistemini benimsemesidir. Büyümekte olan

birey çevresiyle etkileşimi sonucunda çevresindekilere benzer davranışlar geliştirecektir. Böylece tek başlarına bireyler olmak yerine toplumun üyeleri olan, birbirlerinden farklı oldukları gibi, birbirlerine büyük benzerlikler de gösteren toplumsal bireyler haline geleceklerdir. Diğer yandan sosyalleşme, bireylerin doğduğu andan itibaren toplumun bir üyesi olması şeklinde tanımlanmaktadır. Başka bir ifade ile, önce ailesinin, sonrasında akraba ve komşularının, devamında köy ve kentinin, en sonunda ise ulusunun bir parçası olduğunu öğrenmesidir (Kağıtçıbaşı, 1999).

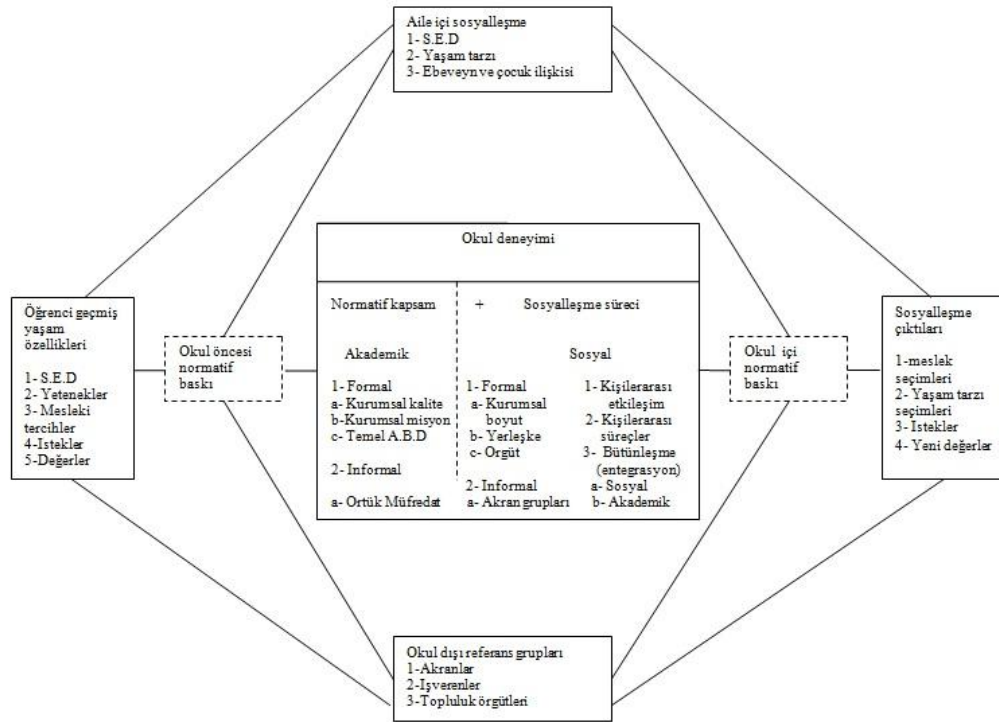
Benzer şekilde Merton (1957)'a göre sosyalleşme bireylerin toplumda var olabilmeleri adına gerekli olan değerleri, normları, tutumları, bilgi ve becerileri edinmek için deneyimledikleri bir süreçtir. Sosyalleşme doğrudan ve örtük eylemler aracılığı ile meydana gelmektedir. Fakültelerde doğrudan sosyalleşme kahve makinesinin etrafında, soyunma salonunda veya öğrencilerin katıldığı bir etkinlikte gerçekleşebilir. Örtük sosyalleşme ise dikkat çekmeden ve kendiliğinden meydana geldiğinden gözlemlemesi ve analiz etmesi zordur (Tierney, William ve Robert 1994). Ailelerini ve arkadaşlarını arkada bırakıp yeni girdikleri çevrelerinde öğrenciler sosyalleşmenin bu aşamalarını bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde tecrübe etmektedirler.

Sosyalleşme kavramını öğrenci dünyasına uyarlayan Weidman (1989), lisans öğrencilerinin sosyalleşmesini, okul ortamındaki normatif baskılar tarafından şekillendirilen gruplardaki öğrencilerin, grubun diğer üyeleri ile olan etkileşimlerinden kaynaklanan bir süreç olduğunu ifade etmektedir. Bu etkileşim örgüte yeni gelen bireyin örgüte uyum sağlamasına yardımcı olacak, doğrudan ya da örtük sosyalleşme gibi sosyalleşmenin farklı türleri ile sonuçlanabilir (Jones, 1986). Bununla birlikte sosyalleşme için üniversite hazırlık sınavından lisans mezunu olma serüveni boyunca yol alan bir tren şeklinde metaforik bir tanım yapılmaktadır. Diğer yandan, sosyalleşme bazı farklı kişilik

özelliklerine sahip öğrenciler tarafından farklı algılanan, bazıları tarafından ise ortak biçimde algılanan deneyimlerin bir sürecini oluşturmaktadır. Süreç boyunca atılan her adım özel bir öneme sahiptir (Weidman, Twale ve Stein, 2001). Sosyalleşme sürecinin çoğunluğunda, lisans öğrencileri yeni girdikleri çevrede eyleme geçtikçe, kendilerini durağanlıktan belirsizliğe, sonrasında tekrar durağanlığa götürecek iletişim stratejileri aracılığıyla yeni bilgiler edinmek zorundadırlar (Cahn, 1986; Staton, 1990). Benzer biçimdeki metaforik bir tanımda sosyalleşme, kelebeklerin ve kurbağaların başkalaşımına benzetilmekte ve lisans öğrencilerinin öğrenim hayatlarına devam edebilmeleri için kendilerine özgü bir başkalaşım sürecinden geçmek zorunda oldukları belirtilmektedir (Weidman, Twale & Stein, 2001).

Kavramın etimolojisinden de anlaşılacağı üzere sosyalleşme, bireyin hem toplumun norm ve değerlerini içselleştirerek hem de sosyal rolleri öğrenerek toplumun birer üyesi haline geldiği bir süreçtir (Marshall, 1998). Üniversite çevresi sürekli etkileşim ve iletişim kurulabilen açık bir alandır. Öğrenciler çalışmaları esnasında arkadaşları, ebeveynleri, üniversite çalışanları gibi okul ortamında olmayan insanlarla da sürekli iletişim halindedirler. Bu yüzden üniversitedeki sosyalleşme öğrencilerin tecrübe ettikleri bir dizi süreç olarak görülebilir. Bu süreçte öğrenciler çeşitli geçmiş yaşantılarıyla ve belirli değerler, istekler amaçlarla üniversiteye başlarlar. Üniversite öğrencisi olma sürecinde; okul dışı referans grupları, ebeveynler, fakülte ve akran grupları ile sosyal ilişkilerinden meydana gelen normatif baskıyı içeren, çeşitli sosyalleşme etkilerine maruz kalan birtakım deneyimler yaşarlar. Sonrasında bireyler kişisel amaçlarını sürdürmeye değer, çeşitli normatif baskıları değerlendirirler. Son olarak ise öğrenciler, üniversiteye girişlerinden sonra, üniversiteye başladıklarından beri kendilerinde mevcut olan değerlerini, isteklerini ve amaçlarını değiştirirler veya sürdürürler (Weidman, 1989).

Weidman (1989) lisans seviyesinde sosyalleşme üzerine kavramsal bir çerçeve geliştirmiştir. Onun geliştirdiği bu kavramsal çerçeve, kurumlarındaki sosyalleşmelerinden dolayı genç yetişkin ve yetişkin bireylerin gelişim süreçlerini etkileyen psikolojik ve sosyal yapı teorileri üzerine temellendirilerek oluşturulmuştur. Okul etkisi üzerinde yapılan diğer araştırmalar ile uyumlu olarak Weidman (1989) bu çerçevede dört değişken önermiştir. Bunlar, bireyin üniversiteye gelmeden önceki yaşam özellikleri, bireyin üniversite yaşamı özellikleri, öğrenciyi üniversiteye bağlayan ölçütler ve okul etkisinin göstergeleridir. Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesine ilişkin kavramsal model Şekil 1’de sunulmuştur.

Şekil 1. Lisans Öğrencilerinin Sosyalleşmesine İlişkin Kavramsal Model (Weidman, 1989)

Weidman'ın (1989) bu modeli Tinto'nun (1987, 1996, 1998) uyum modeli ve Pascarella'nın (1980) modeli üzerine kurulup genişletilmiştir (Pascarella ve Terenzini, 2005). Tinto ve Pascarella gibi Weidman'da öğrencilerin üniversite ortamına belirli geçmiş yaşam özellikleri ile girdiklerini belirtmektedir (Pascarella ve Terenzini, 2005). Bununla

birlikte Weidman (1989) kavramı geliştirmiş ve kişilik özelliklerinin ve bu özellikleri şekillendiren kuvvetlerin, öğrencide bir takım eğilimler oluşturduğu ve belirli ölçüde de üniversitenin yapısal ve örgütsel ortamında öğrencilerin seçimleri üzerinde sınırlandırıcı kuvvetler oluşturduğu varsayımını öne sürmüştür (Pascarella ve Terenzini, 2005). Bu nedenle üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktiklerini incelemek için onların sahip oldukları kişilik özellikleri ve geçmiş yaşantılarını temel alan bu kavramsal model bu çalışmanın çıkış noktası olarak alınmıştır.

Bu kavramsal modelde Weidman (1989) öğrencilerin kişisel gelişimleri ve aynı zamanda sosyalleşme yoluyla geliştirdikleri kişiler arası ilişkiler ile bağlantılı olan üniversite deneyiminin açıklanmasına yardımcı olmayı amaçlamaktadır. Aile içi sosyalleşme, öğrenci geçmiş yaşam özellikleri, okul dışı referans grupları, sosyalleşme çıktıları ve okul deneyimleri lisans öğrencilerinin sosyalleşmesine katkıda bulunur. Kişiler arası ve bireysel sosyalleşme süreçleri yoluyla öğrencilerin çevreleri onları etkiler ve sosyalleşme meydana gelir (Weidman, 1989). Sosyalleşme sürecinde bireylerin sahip oldukları kişilik özellikleri de önemli rol oynadığından, farklı kişilik özelliklerine sahip bireylerin sosyalleşme deneyimlerini incelemek faydalı olabilir.

Ebeveyn-çocuk etkileşimleri, sosyo-ekonomik durum, yaşam tarzları ve ebeveynlerin okul deneyimleri de üniversitede eğitim gören öğrencileri etkilemektedir. (Weidman, 1989). Ancak Weidman, öğrencilerin üniversitede eğitim alma süreleri uzadıkça, anne-baba etkisinin önemini yitirdiğini ortaya çıkarmıştır. Kısaca ebeveynlerin sahip oldukları yaşam tarzları, eğitim düzeyleri, sosyo-ekonomik düzeylerine göre öğrencilerin üzerinde farklı amaçları ve üniversite algıları vardır. Bütün bu amaçların ve beklentilerin, özellikle üniversitenin ilk yıllarında öğrencinin okul içi deneyimi üzerinde aile içi sosyalleşme bakımından önemli bir rol oynadığı söylenebilir (Weidman, 1989).

Öğrenciler üniversiteye bir takım değerler, varsayımlar ve inançlar ile birlikte gelmektedirler (Weidman, 1989). Weidman (1989), diğerlerine göre öne çıkan ve okul deneyimini ve öğrencilerin kişisel gelişimlerini etkileyen birkaç geçmiş yaşam özelliklerinden bahsetmektedir. Bunlar sosyo-ekonomik düzey, yetenekler, mesleki tercihler, istekler ve değerlerdir. Weidman'ın (1989)'nın belirttiği gibi, üniversiteye kayıt olmadan önce öğrencilerde var olan bir takım tercihler, istekler ve değerler, öğrencilerin üniversite öncesindeki bakış açılarını ve beklentilerini şekillendirir ve özellikle lisans eğitimin ilk yıllarında yüksek öğretim kurumuyla olan temaslarına yön verir. Öğrencilerin geçmiş yaşam özellikleri sosyalleşme sürecine katkı sağlar (Weidman, 1989).

Aile içi etkileşimler de sosyalleşme sürecine katkı sağlar (Weidman, 1989). Weidman'ın (1989) ifade ettiği gibi, lisans öğrencilerinin sosyalleşmesi onların okul toplumunun diğer üyeleri veya çeşitli derecede normatif baskılar tarafından karakterize edilen diğer ortamlardaki gruplarla olan etkileşimlerinden ortaya çıkan bir süreçtir. Burada kurumun normatif yapısı sosyalleşmenin başlıca aracıdır. Üniversitenin misyonu, çevresi, fakülte ve akademik personelin beklentileri öğrencilerin sosyalleşmesinde önemli rol oynar. Weidman (1989), öğrencilerin, ebeveynlerin ve okul dışı diğer referans gruplarının geçmiş ve okul deneyimlerinden elde ettikleri bakış açılarını, sosyalleşme çıktılarının itici güçleri olarak sürece dâhil eder. Yapılan literatür taramasının ve kavramsal çerçevenin de belirttiği gibi öğrencilerin geçmiş yaşam deneyimleri ve kişilik özelliklerinin onların üniversitede yaşadıkları sosyalleşme sürecinde önemli rol oynayabileceği görülmektedir. Bu çalışmada da genel anlamda öğrencilerin geçmiş yaşam özellikleri ve kişilik özelliklerine odaklanıldığından, Weidman'ın (1989) öğrencilerin sosyalleşme üzerine kurguladığı söz konusu kavramsal model çalışmanın bulgularını yorumlamada yol gösterici niteliktedir.

II.1.1 Sosyalleşme Taktikleri

Sosyalleşme kavramını üniversitedeki öğrencilerin fakültelerinde bulunan diğer öğrenciler ile etkileşimini içeren bir süreç olarak tanımlayan Weidman (1987), yaşanan bu etkileşimleri farklı öğrencilerin farklı şekillerde tecrübe ettiğini belirtmekte, bu yüzden de öğrencilerin kendilerine özgü farklı sosyalleşme aşamalarından geçtiğini ifade etmektedir (Weidman, 1989). Bu durum benzer şekilde örgüte yeni gelenlerin örgüte uyumunun farklı biçimlerde olabileceğine işaret etmektedir (Jones, 1986).

Benzer şekilde Attinasi (1989) sosyalleşmede üniversite öğrencilerinin iki süreç evresinden geçtiklerini belirtmiştir. Bunlardan ilki bireyin üniversiteye gelmeden önceki tutum ve davranışlarına vurgu yapan hazırlanma aşaması, ikincisi ise üniversiteye kabulünden sonraki tutum ve davranışlarına vurgu yapan dâhil olma aşamasıdır. İlk aşama yani hazırlanma aşaması, öğrencilerin üniversiteye gelmeden önce bulundukları sosyal çevredeki kişilerin etkisiyle üniversiteye yönelik beklentiler içerisine girdiklerini belirten bir aşamadır. İkinci aşama yani dâhil olma aşamasında ise Attinasi (1989), bireylerin farklı özelliklere sahip olduklarından dolayı üniversiteye kabul edildiklerinden sonra tutum ve davranış kazanım biçimlerinin de birbirinden farklı yollarla gerçekleştiğinden söz etmektedir. Benzer bir biçimde Carter (1999), bireylerin üniversiteye giriş sürecinde ve üniversitedeki bireysel tecrübelerinin sosyalleşme sürecinde önemli bir değişken olduğunu belirtmektedir.

Öte yandan tek bir sosyalleşme taktiğinin öğrencilerin tümü için uygun olamayacağını belirten Bogler ve Somech (2002), öğrencilerde var olan farklı kişilik ve eğitsel özelliklerden dolayı kullanılan veya geliştirilen sosyalleşme taktiklerinin de farklılık gösterebileceğini belirtmektedir (Bogler ve Somech, 2002). Bu bağlamda, Bogler ve Somech (2002), eğitsel etmenler ile motive olan öğrencilerin dersin gerektirdiği

okumaların dışında ilave okumalar yapma eğiliminde olduklarını; sosyal etmenlerle motive olan öğrencilerin zamanlarının çoğunu üniversite yerleşkesindeki sosyal ve siyasal yaşamda harcama eğiliminde olduklarını; araçsal değişkenler ile motive olan öğrencilerin ise üniversitenin kanun ve yönetmeliklerine alışma aracılığı ile daha pratik bir yaklaşım benimseme eğiliminde olduklarını ifade etmektedir. Araçsal taktikleri kullanan öğrenciler doğrudan, açık bir şekilde ifade edilmeyen veya söylenmeyen bilgi şeklinde ifade edilen gizli, örtük bilgiye başvururlar. Örtük bilgi, akademik bilgiden daha pratik, daha enformel ve insanlara doğrudan geçmeyen yada öğretilmeyen bilgidir. Bu yüzden araçsal taktikler ile güdülenen öğrenciler örtük bilgiyi kullanma eğiliminde olabilirler (Wagner ve Sternberg, 1986). Bogler ve Somech (2002), öğrencilerin sosyalleşmek için kullandıkları taktikleri şu şekilde tanımlanmaktadır.

Eğitsel Sosyalleşme Taktikleri: Bireylerin derse devam konusunda kararlı olma, derste tutulan notları düzenli olarak gözden geçirme, ilave okumalar yapma, etkin derse katılma, entelektüel birikimine katkı sağlayacak dersleri alma, derslere katılmadığı ya da anlamadığı durumlarda akademisyenlerden açıklama talebinde bulunma, akademik başarısını artırmak adına ödevler için ilginç ve heyecan verici konular seçme, dönem ödevlerinde akademik becerilerini ön plana çıkarma, ders sonrası zamanını akademik ortamlarda bilimsel işlerle uğraşarak harcama, üniversitede akademisyen olarak görev almak için çabalama, derse aktif katılım sağlama, kendini gerçekleştirme, bireysel ve akademik bilgi seviyelerini yükseltme entelektüel gelişimlerini artırma gibi kendi eğitsel ve akademik bilgilerini artırma odaklı sergiledikleri davranışlardır (Bogler ve Somech, 2002).

Araçsal Sosyalleşme Taktikleri: Başarılı öğrencilerin olduğu dersleri seçme, ders planlarını boş zamanlarına göre ayarlama, sınavlarda başarılı olmak adına her yolu

kullanma, üst sınıflardaki öğrencilerin deneyimlerinden yararlanma, dönem ödevi konusunda kolay kaynak bulabileceği ve en az çaba gerektiren konuları seçme, yüksek not alınabileceği garanti olan dersleri seçme ve sadece yüksek notlar alabileceği derslere devam etme gibi bireylerin hedeflerine ulaşmak amacıyla sergilediği, okul disiplin kurallarına uygun ve sonuç odaklı davranışlardır (Bogler ve Somech, 2002).

Sosyal Sosyalleşme Taktikleri: Bireylerin kampüste vakit geçirme, sosyal kültürel ve sanatsal etkinliklere katılma, diğerleri ile arkadaşlık kurma ve sosyal çevre edinme üniversite ortamındaki siyasi eylemler ve teşkilatlara dâhil olma amacıyla sergiledikleri davranışlardır (Bogler ve Somech, 2002).

II.1.2. Örgütsel Sosyalleşme

Örgütsel sosyalleşme, örgüte yeni gelen bireyin birtakım davranışsal, sosyal ve iş ile ilgili bilgileri ve değerleri öğrendiği, benimsediği bir süreçtir. Bu süreç, çalışanların kurumlarında bulundukları zaman dilimlerinde sürekli meydana gelir ve örgüt kültürü bu süreçte öğrenilip içselleştirilir. Örgütsel sosyalleşme kapsamında olan öğrenme, bireyin sadece kendisine özgü iş performansını bilmesini değil, ayrıca örgütün hedeflerini yerine getirmesinde önemli olan normları ve değerleri bilmesini, öte yandan örgütte meydana gelen krizlerle baş edebilmesini, karar verme sürecini etkin yönetmesini, ayrıca örgütün amacını, hedeflerini, vizyonunu ve beklentilerini de anlayıp içselleştirmesini de kapsamaktadır (Van Maanen ve Schein, 1979). Buna ek olarak, Van Manen ve Schein (1977) sosyalleşme kavramını örgütsel açıdan ele almakta ve kavramı bireyin örgütteki rolünü gerçekleştirmede ihtiyacı olan bilgi ve becerileri elde etme süreci olarak ifade etmektedir. Garavan ve Moreley (1997) ise örgütsel sosyalleşmeyi bir süreç olarak ele alıp, kavramı örgütün kurallarına, hedeflerine ve amaçlarına uyum gösterme süreci olarak ifade etmektedir (Garavan ve Moreley, 1997). Balcı (2003) ise sosyalleşmeyi bir öğrenme aracı

olarak görmekte ve bireyin sosyalleşmesi için örgütün resmi mevzuatı, ödül ve ceza yöntemleri, rol modelleri, kıdemlilerin rehberliği ve örnek davranışları gibi bir takım kaynakların kullanılabileceğinden söz etmektedir. Dahası, sosyalleşme, mevcut kurum kültürünü sürdürmeleri için örgüte yeni gelen bireylerin başvuracakları bir yöntem olarak da ifade edilmektedir (Çelik, 2000). Robbins (1994) sosyalleşme kavramının kültürel açıdan ele alınması gerektiğini belirterek kavramı yeni gelen bireylerin örgüt kültürüne uyum gösterme süreci olarak ifade etmektedir. Bir grup ya da topluluğa uyum gösterme süreci olarak ifade edilen sosyalleşme, bireyin örgüt içerisinde yeni rolünü kazanmada ve örgütün kültürel öğelerini çözümlemede kilit bir kavram olarak görülmektedir (Kartal, 2003). Bugün eğitim camiasında her yıl binlerce öğretmen ve yönetici bulundukları kurumları değiştirmektedir. Yapılan öğrenme, kültürlenme ve bilgi edinme vurgularına paralel olarak, çalıştıkları kurumlardan ayrılıp yeni kurumların da göreve başlayan öğretmenler ve idareciler örgütsel sosyalleşmenin bu aşamalarından geçmekte yani yeni öğrenmeler, yeni kültürlenmeler ve bilgi edinmeleri tecrübe etmektedirler.

II.2. Kişilik

Kişilik, insanların duygularına, düşüncelerine ve davranış şekillerine etki eden öğelerin kişiye has görüntüsü şeklinde ifade edilebilir. Bireyde kalıtsal olarak var olan ve çevresel unsurlardan sürekli etkilenen kişilik, bireyin algı ve dikkat gibi öğrenilmiş yeteneklerini, güdülenme unsurlarını, duygularını, arzularını, alışkanlık haline getirdiği davranışlarını, düşünme biçimlerini ve sergilediği bütün davranışları içine alan bir kavramdır. Öte yandan biyolojik, sosyal ve kültürel öğelerin kişiliğin oluşmasında etkileri gözlenmektedir. Bu bağlamda, bireylerdeki mevcut kişilik özelliklerine bakıldığında sadece kendilerine özgü özellikleri değil aynı zamanda içerisinde yaşadıkları toplumun, grubun ve zümrenin de belirli özelliklerini yansıttığı söylenebilir (Burger, 2006).

Burger (2006)'e göre kişilik, iki bölümden meydana gelir ve birinci bölümde kişiliğin sürekli ve tutarlı olmakla birlikte bireyin kendisinden kaynaklandığı ileri sürülür. İkinci bölümde ise, kişiler arası aşamalardan farklı olarak, kişilik içi aşamaların bireylerin nasıl davranıp hissedeceğini belirleyen birtakım süreçlerden oluştuğu görüşü vurgulanır. Öte yandan kişiliğin bir diğer tanımını ise Goldon Allport yapmıştır. Allport kişilik kavramını bireylerin çevresine uyum sağlamada kullandıkları kendilerine özgü düzenlemelerin belirlendiği ve bireyde var olan dinamik organizasyonlar şeklinde ifade etmektedir (Robbins ve Judge, 2012). Ayrıca ilk kuramcılardan olan Allport kişiliği tanımlama çabalarının çok eskilere dayandığını ileri sürmüş ve İngilizcede kavramı tanımlamak için 4000'den fazla sıfatın kullanıldığını ortaya çıkarmıştır (Burger, 2006). Kişiliği iki farklı şekilde ele alan McKinnon birinci tanımında gözlemci bir çerçeveden bakıp bireyin diğerleri tarafından nasıl algılandığına vurgu yaparken, diğer tanımında kişiyi kendi bakış açısından değerlendirip, kişinin kendisini nasıl algıladığına vurgu yapmaktadır (Özcan, 2011).

II.2.1. Kişilik Kuramları

İnsanın davranış ve tutumlarını da etkileyen kişiliği açıklamak için farklı kuramlar geliştirilmiştir. Kişilik kuramcıları geliştirmiş oldukları kuramlarda alan ile ilgili hangi konulara odaklanılması konusunda farklı bakış açılarına sahiptirler. Bazıları bilinçdışına vurgu yaparken, bazıları bireyi öğrenme tarihçesine odaklanmakta, bazıları ise zihinsel süreçlerin araştırılmasına önem vermektedirler (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Her bir kuramcı kişiliğe, odaklandığı noktadan yaklaşmış olup kuramını bu temel üzerine oturarak geliştirmiştir. Kişilik kuramları sınıflandırılırken genellikle bu odak noktalar dikkate alınarak oluşturulmuştur. (Feist ve Feist, 2008; Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015).

II.2.1.1. Psikodinamik Kuramlar

Bu kuramlar dahilinde kişilik ile ilgili olan ilk teori psikanalizin kurucusu olan Sigmund Freud ve Jung, Adler, Fromm, Sullivan, Horney ve Erikson'un teorileri yer almaktadır. Freud yaklaşımında kişiliği topografik ve yapısal model şeklinde ele almıştır (Reisoğlu, 2014). Topografik modelde kişilik bilinç, bilinç öncesi ve bilinçdışı olmak üzere üç kısımdan meydana gelmektedir. Farkında olduğumuz duygu ve düşünceler kişiliğin bilinç kısmını, erişilebilir bilgiler kişiliğin bilinç öncesi kısmını, istenilen her an ulaşılamayan ve buz dağının görünmeyen yüzünü oluşturan ögeler ise kişiliğin bilindışı kısmını oluşturmaktadır (Burger, 2016). Freud yaptığı çalışmalar sonucunda topografik kişilik modeline bazı açılardan yetersiz bulmuş ve içerisinde id, ego ve süpereo kavramlarını bulunduran yapısal modeli ileri sürmüştür. Kişiliğin ruhsal bir aygıt olduğunu bu modelde savunan Freud, ayrıca kişiliğin biyolojik bir temelini olduğunu belirtmektedir (Özgülük ve Öztemür, 2017). Freud'un ileri sürmüş olduğu bu yapısal modelde id, kişiliğin haz merkezi olup sürekli temel arzuların tatmini için çabalamakta; ego, aklın gerçek ile temas merkezi olup gerçeklik ilkesi ile yönetilmekte; süpereo ise kişiliğin ahlak merkezi olup kişiliğin ahlaki ve ideal boyutunu temsil etmektedir (Feist ve Feist, 2008).

İlk zamanlarda Freud ile benzer görüşlerde olan Jung daha sonraları kendi düşüncelerini derinlemesine inceleyerek Analitik Psikoloji teorisini ileri sürmüştür. Bu teoriye göre kişiliğin açıklanabilmesi için psişe, psişenin ana unsurları, bilinç seviyeleri ve kişilik üzerinde etkili olan persona, anima/animus, gölge ve ben arketiplerinin de ele alınıp çalışılması gerekmektedir. Bu temeller üzerine kurduğu teorisinde Jung, dışadönüklük ve içedönüklük başta olmak üzere düşünme, hissetme, duyumsama ve sezgi olarak isimlendirilen dört fonksiyon arasındaki birleşimlerden oluşan sekiz farklı kişilik türünü ileri sürmüştür. Bunlar: Dışa dönük düşünen tip, içe dönük düşünen tip, dışa dönük

hisseden tip, ie dönük hisseden tip, dışa dönük duyumsal tip, ie dönük duyumsal tip, dışa dönük sezgisel tip ve ie dönük sezgisel tiptir (Derin, 2017).

Bireysel Psikoloji kuramının öncüsü Adler, kişiliğin bireylerin tecrübelerine verdikleri önem oranında şekillendiğini belirtmekte ve bireylerdeki var olan yeteneklerin fazla olmasından ziyade bu yetenekleri kullanabilmelerinin daha önemli olduğunu vurgulamaktadır (Feist ve Feist, 2008). Bu kurama göre kişiliğin değerlendirilebilmesi için yalnızca kişinin yaşam tarzının ele alınması değil ayrıca bireyin aile yaşamının ve değerlerinin, anne baba ve kardeşleri arasındaki ilişkinin, hatta doğum sırasının dahi ele alınıp incelenmesi gerektiği vurgulanmaktadır. Kuramda sağlıklı kişiliğe sahip bireylerin gerçekliğe adapte olabileceğinden söz edilirken, duygusal dalgalanmalar yaşayan bireylerin bu adaptasyon sürecinde zorluklar yaşayabilecekleri belirtilmektedir (Kararırmak ve Aydoğan, 2017).

Bir diğer teori olan Sullivan'ın Kişilerarası İlişkiler Kuramı'nda bebeklikten yetişkinliğe kadar gelişimsel aşamaların önemine vurgu yapılmaktadır. Bu bağlamda sağlıklı bir kişilik geliştirme, bireyin diğer kişilerle yakın ilişkiler kuma becerisi ile doğru orantılıdır. Sağlıklı kişilik gelişimine engel olan ve kişilerarası ilişkiler kurulmasına ket vuran temel unsur ise kaygıdır (Feist ve Feist, 2008).

Kişilik konusunda Freud'un erken çocukluğa yapmış olduğu vurgu ile benzer görüşlere sahip olan Karen Horney tarafından geliştirilen Psikoanalitik Sosyal Kuram'da genellikle nevroz, psikoterapi ve kadın psikolojisi gibi kavramların önemi vurgulanmaktadır (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Kişiliğin gelişmesinde belirleyici temel unsurun ocuk ve anne-baba arasındaki ilişki olduğunu belirten Horney, ayrıca kişilik gelişiminde biyolojik öğelerin ve çevresel unsurlarında önemine vurgu yapmaktadır (Kızıldağ, 2017).

Son olarak, Psikososyal Gelişim Kuramında Ericson, Freud'un altı yaşında sonlandırdığı kişilik gelişim evrelerini genişletmiş, bu gelişim evrelerine ergenlik, yetişkinlik ve yaşlılık dönemlerini de ekleyerek sekiz aşamada kategorize etmiştir. Temel güvene karşı güvensizlik, özerkliğe karşı kuşku ve utanç, girişimciliğe karşı suçluluk, başarıya karşı aşağılık, kimlik kazanımına karşı rol karmaşası, yakınlığa karşı yalıtılmışlık, üretkenliğe karşı durgunluk, benlik bütünlüğüne karşı umutsuzluk Ericson'un sınıflamasıdır (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Her gelişim evresindeki aşamada yaşanan birtakım psikososyal mücadelenin kişilik gelişimine katkı sağladığı ifade edilmekle birlikte çocukluk döneminden sonraki aşamalarda sosyal ve tarihsel etkilere daha fazla dikkat çekilmektedir (Feist ve Feist, 2008).

II.2.1.2. İnsancıl-Varoluşsal Kuramlar

İnsancıl yaklaşımın öncüleri olan Maslow ve Rogers varoluşçu felsefeden etkilenmiş ve geleneksel kuramlardan ayrılmışlardır ve Rogers'a ait olan Birey Merkezli kuram özel olarak isimlendirilmiş ifadelerden oluşmamaktadır (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Benzer bir şekilde kişiliğin gelişim aşamalarının belirtilmesinden ziyade bir bireyin koşulsuz şartsız kabul edilmesinin önemi vurgulanmaktadır. Rogers'a göre büyüme evresinde olan bireye kendi deneyimlerini değerlendirmesine izin verilmelidir (Çetinkaya-Yıldız ve Gençtanırım-Kurt, 2017). Kuramda kişiliğin sağlıklı gelişimi için öncelikli olarak bireyin başkaları ile etkileşimde olması gerektiği belirtilmekle beraber birtakım zorunluluklarında olduğunun önemi vurgulanmaktadır (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Kendini gerçekleştirme, insancıl kuramın en önemli kavramlarından birisidir ancak yeterince objektif bir biçimde ölçülemediği gerekçe gösterilerek eleştirilmektedir. Kuramda kendini gerçekleştirme kavramı Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinin en üst ihtiyacıdır (Çetinkaya-Yıldız ve Gençtanırım-Kurt, 2017). İhtiyaçlar

hierarchyisinde temel ihtiyaçların diğeri ihtiyaçlardan önce karşılanmasının gerekliliği belirtilmiş olup bu ihtiyaçlar fizyolojik, güvenlik, ait olma/sevgi, saygı ve kendini gerçekleştirme şeklinde sıralanmaktadır. Fakat sıralamada st düzeyde olan bir ihtiyaın giderilmesi için alt düzey ihtiyaçların hepsinin giderilmesi gerekmeyip belirli bir oranda karşılanmasıyla st düzey ihtiyaçlar ortaya çıkıp giderilebilmektedir (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Öte yandan Varoluşçu kuram bireyin biricikliğini ve bireye özgü birtakım özellikleri yok sayıp, onu bir obje gibi değerlendiren kuramlara karşı ortaya çıkmıştır. Kuramın önemli temsilcisi Rollo May geliştirdiği bu yaklaşımında ortaya somut kavramlar koymuştur. May ile birlikte varoluşçu diğeri kuramcılar kişilik gelişiminde önemli bir yere sahip olan endişe, ölüm, yalnızlık, anlamsızlık, seçme özgürlüğü, sorumluluk ve varoluş boşluğu kavramlarından bahsetmektedirler (Talu, 2017).

II.2.1.3. Davranışçı ve Bilişsel Kuramlar

Davranışçı ve bilişsel kişilik kuramları kişiliği öğrenme bakış açısı ile açıklamaktadır. Bu kuramlardan bazıları bilişsel öğelere davranışçı öğeler ile birlikte yer vermektedir. Kuramın geliştiricilerine göre bireyin öğrenme geçmişini yansıtan alışkanlıklarına kişilik denir (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Kişilik gelişiminde birtakım toplumsal belirleyicilerin önemine vurgu yapan davranışçı kuramcılar, aile içi ilişkiler, erken çocukluk deneyimleri ve eğitim hayatı gibi unsurlara da değinmektedirler (Feist ve Feist, 2008). Bilişsel Kuramın ncs Kelly, bireylerin kendi kişisel yapılarını oluşturduklarını, dış dünyaya reaksiyon gösterip onu etken bir biçimde şekillendirdiklerini ve bu doğrultuda hareket ettiklerini belirtmektedir. Kişilik gelişimi ile alakalı farklı kavramlar kuramda ileri sürülmemiştir ve kuramın öncüsü Kelly, kişiliğin oluşumunda genetik faktörlerden hiç bahsetmeyip, ebeveyn tutum ve davranışlarının, sağlıklı kişilik gelişiminde etkili olduğunu vurgulamıştır (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015).

II.2.1.4. Ayırıcı Özellik Kuramı

Bu kuramda kişiliğin somut ve bilinçli tarafları dikkate alınıp, bilinçdışı ve davranışla ilgili soyut tarafları dikkate alınmamıştır (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Bireyin herhangi bir kişilik özelliğini ne ölçüde sergilediğine göre kişiyi sınıflandıran bir kişilik boyutu olan Ayırıcı özellik kuramcıları iki temel varsayım öne sürmüşlerdir. Bunlardan birincisi kişilik özelliklerinin zaman içerisinde değişmediği görüşüdür. İkincisi ise kişilik özelliklerinin durumlara göre farklılık göstermeyeceğidir (Burger, 2016). Ayırıcı özellik yaklaşımı ile ilgili yapılan ilk çalışmalar Gordon Allport'a dayanmakta olup, Allport kişiliği tanımlamak için birçok açıklama yapmıştır. Etimolojik olarak kelimenin kökeni araştırıp 1937 yılında yayınladığı 'Kişilik: Psikolojik bir yorum' isimli kitabında 49 kişilik tanımına yer veren Allport kişiliğe dair bir tanımlamada kendisi yapmıştır. Allport'un (Allport 1937'den akt., Robbins, Judge, 2012)'un tanımında '*kişilik, bireyin çevresine yönelik adaptasyonunu belirleyen psiko-fiziksel mekanizmaların etkin bir organizasyonudur*' şeklinde ifade edilmektedir (Allport, 1937'den akt., Feist ve Feist, 2008). Sonraki yıllarda kuramın diğer öncüleri kişiliği istatistiksel bir araştırma yöntemi olan faktör analizi yöntemi ile incelemiş ve kişiliğin boyutlarının evrenselliğini varsayıp hangi kişilik özelliklerinin başka hangi bireylerde bulunduğu niceliksel olarak ölçülebileceğini ileri sürmüşlerdir. Bu yaklaşımın öncüleri Raymond Cattell ve Hans Eysenck'dir ancak son zamanlardaki çalışmaları Robert R. McCrae ve Paul T. Costa yürütmüştür. (Yazgan- İnanç ve Yerlikaya, 2015).

II.2.1.5. Beş Faktörlü Kişilik Kuramı

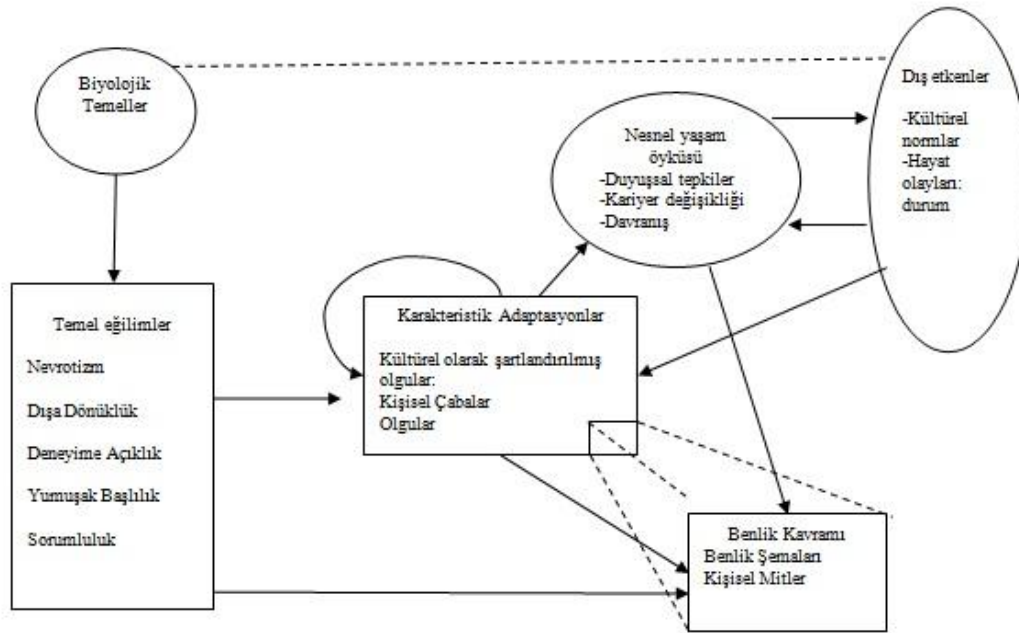
Beş Faktörlü Kişilik Kuramına dair çalışmalar Norman (1963) tarafından yapılmış olup kurama ilişkin yapılan ilk çalışmalar olarak kabul görmektedir. Kuramın şekil kazanıp gelişmesi ise özellikle McCrae, Costa ve Goldberg tarafından yapılan

alışmalar ile sağlanmıştır (şahin, 2017). Kuramın ıkış noktasındaki temel varsayım, insanlardaki var olan temel bireysel farklılıkların dünyadaki bütün dillerde kodlanabileceği, bu kodların dile kelimeler olarak yansıyabileceği ve kelimelerden de yola çıkararak bireylerin kişilik yapılarını kapsayacak bir sınıflama yapılabileceğidir (Sevi, 2009; Somer ve Goldberg, 1999). Sözcüksel ve istatistiksel yaklaşımın birleşimini temel alan beş faktörlü model Costa ve Mcrae (1992)'ye göre herhangi bir operasyonel boyut ile tanımlanmamalı ve bir araç olarak görülmeyip gelişen bilimsel bir yapı olarak vurgulanmalıdır (Larsen ve Buss, 2010). Yapılan bazı çalışmalara göre Beş Faktörlü Kişilik Kuramının değerlendirme ve ulusal ifadeleri dışarıda bıraktığı ve kişiliğin belirli boyutlarının ortaya çıkmasını engellediği iddia edilmektedir. Ancak, model McCrae ve Costa (1991) tarafından farklı toplumlarda incelenip, evrensel bir kavram olarak kabul edildiğine dair bir görüş birliğinin olduğu belirtilmiştir. Öte yandan kuramın evrenselliğini ortaya koymak için ilerleyen yıllarda çalışmalara devam edilmiştir. Modelin kişilik özelliklerini yansıtmada hususunda kabul gördüğünü ortaya koymak adına Costa ve McCrae (1992) dört farklı kanıt ileri sürmüşlerdir. Bunlar şu şekilde sıralanabilir:

1. Faktörlerin hepsi davranış stillerinde net bir şekilde belli olan eğilimlere dayanmaktadır.
2. Faktörlerle alakalı olan kişilik özellikleri doğal dillerindeki tanımlamaları ile tutarlı olmakla beraber farklı kişilik sistemlerinde bulunmaktadır.
3. Çeşitli kültürlerde farklı biçimlerde ifade edilmelerine rağmen, bu beş faktör farklı cinsiyet, yaş dil ve ırklarda bulunmaktadır.
4. Beş faktörün hepsi birtakım biyolojik temellere dayanmaktadır

Bireylerin davranışlarının açıklanabilmesi için kuramın temsilcilerine göre kişiliğin  çevresel  tanede merkezi olmak üzere toplamda altı bileşenin anlaşılması

gerekmektedir. Merkezi bileşenleri oluşturan üç unsur, doğrudan doğruya gözlemlenemeyen ancak dolaylı çıkarımlar ile elde edilebilen kapasiteler olarak ifade edilen temel eğilimler; bireylerin çevreye uyum sağlamaları sonucunda ortaya çıkıp sonradan edinilen kişilik biçimleri olarak tanımlanan karakteristik adaptasyonlar ve kişinin kendisi ile alakalı görüş, düşünce ve değerlendirmelerinden oluşan benlik kavramı şeklinde sıralanmaktadır. Çevresel bileşenleri oluşturan üç unsur ise, temel eğilimlerin şekillenmesine önemli derecede etki eden ve kişilik özelliklerinin gelişmesinde nedensel etki gösteren tek faktör, biyolojik temeller; bireylerin tüm hayatı süresince yapmış, hissetmiş ve düşünmüş olduğu her şey olarak adlandırılan nesnel yaşam öyküsü ve bireylerin içerisinde var olduğu sosyal ve fiziksel koşulları anlatmak için kullanılan dış etkiler şeklinde sıralanabilir (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). McCrae ve Costa'dan (1991) uyarlanarak Beş Faktörlü Kişilik kuramı doğrultusunda kişilik sisteminin çalışma yapısı Şekil 2'de sunulmuştur.

Şekil 2. Beş Faktörlü Kişilik Kuramına Göre Kişilik Sisteminin İşleyişi (McCrae ve Costa, 2003)

Şekil 2’de kurama ait kişilik sisteminin merkezi üç bileşeni dikdörtgen şekiller içerisinde gösterilmiştir. Şekil 2 incelendiğinde karakteristik adaptasyonların kendisinden, temel eğilimlerden ve dış etkenlerden etkilendiği gözlemlenirken, biyolojik temellerin temel eğilimleri etkilediği görülmektedir. Karakteristik adaptasyonlardan ayrı bir biçimde üzerinde durulan benlik kavramı çok önemli bir kavramdır ve nesnel yaşam öyküsünden, temel eğilimlerden ve karakteristik adaptasyonlardan etkilenmektedir. Öte yandan nesnel yaşam öyküsü de dış etkiler ile karşılıklı bir ilişki içerisinde olup karakteristik adaptasyonlardan etkilenmektedir. Özetle, Beş Faktör Kişilik Kuramı duygusal dengelilik, dışadönüklük, deneyime açıklık, yumuşak başlılık, ve sorumluluk olmak üzere 5 alt boyuttan oluşmaktadır (McCrae ve Costa, 1987).

II.2.1.5.1. Duygusal Dengelilik

Nevrotiklik duygusal ayar ve istikrarsızlık kavramlarının kroniklik seviyesini belirtir ve duygusal dengeliliğin karşısındadır (Costa ve Widiger, 1994). Nevrotiklik derecesi fazla olan kişiler kendinden geçmiş ve endişeli (Feist ve Feist, 2008), değişken duygulu, sıkıntılı ve duygusal (Burger, 2016), kendisine acıma duygusu hissedene, güvensiz (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015) son olarak psikolojik sıkıntılara daha eğilimli kişilerdir (Costa ve Widiger, 1994). Duygusal dengesizlik yaşayan yani nevroitik bireyler sosyal ilişkilerinde dalgalı bir senaryo çizerler (Larsen ve Buss, 2010). Öte yandan duygusal dengeliliği yüksek yani nevroitik olmayan bireyler rahat ve uyum sağlayabilen, soğukkanlı, uç ve uyumsuz duygusal tepkiler göstermeyen kişilerdir (Burger, 2016; Şahin, 2017; Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015).

II.2.1.5.2. Dışadönüklük

Kişiler arasındaki etkileşim miktarı, uyarım, ihtiyaç ve sevinç kapasitesi ve aktivite seviyesi anlam olarak dışadönüklüğü karşılayan ifadelerdir. Dışadönüklük boyutunda yüksek puan alan bireyler iyimser, eğlenceli, aktif, konuşkan, sosyal şakacı ve sevecen olmaya yatkın kişilerdir (Costa ve Widiger, 1994). Dışadönüklük boyutunun diğer ucunda içedönüklük vardır ancak içedönük kişilerde, dışadönüklüğe dair özelliklerin olmaması, onların düşük enerjili ve asosyal bireyler olduğu anlamına gelmez. Çekingenlik, sessizlik, ketumluk, mesafeli ve edilgen duruş, yalnızlıktan hoşlanma içe dönük bireylerin sahip olduğu özelliklerdendir (Yazgan-İnanç ve Yerlikaya, 2015). Beş Faktör Kişilik kuramında en güçlü ve geniş anlamda kullanılan kişilik özellikleri duygusal dengelilik/nevrotiklik ve dışadönüklük olmakla birlikte, Costa ve McCrae bu kişilik özelliklerini Eysenck'in (1997) ifade ettiği şekilde kavramsallaştırmıştır (Feist ve Feist, 2008).

II.2.1.5.3. Deneyime Açıklık

Farklı olan şeyleri tercih edip, tanıdığı kişilerle ve şeylerle etkileşim kurarak rahat eden kişileri, içine kapanıklığa gereksinim duyan bireylerden ayıran kişilik özelliği deneyime açıklıktır (Feist ve Feist, 2008). Merak, yaratıcılık, yeni fikirlere açık olma ve yeni değerleri hatırlarında tutmaya isteklilik deneyime açık bireylerin özelliklerindendir. Öte yandan deneyime kapalı yani, deneyime açıklıktan düşük puan elde eden kişiler kapalı, dogmatik, inançlarında ve tutumlarında geleneksel ve katı, muhafazakâr bireylerdir. Duygusal olarak da tepkisizdirler (Costa ve Widiger, 1994). Diğer bir deyişle deneyime kapalı bireyler çeşitlilikten ve yeni deneyimlerinden uzak durup tercih etmezken, deneyime açık bireyler tam tersi bir tavır sergilerler (Şahin, 2017).

II.2.1.5.4. Yumuşak Başlılık (Uyumluluk)

Yumuşak başlılık, dışa dönüklük gibi kişilerarası bir boyutta olup kişileri merhamet gösterme veya acımasız davranma üzerinde konumlandırır. Bu boyutta yüksek puan alan bireyler yardımsever, iyi huylu, duyarlı, kolay üzülebilen, güvenilir, fedakâr, bağışlayıcı, duyarlı ve empatik olma eğilimi gösterirler ve başkalarının da kendileri gibi düşünüp davranmalarını beklerler. Yumuşak başlılık boyutundan düşük puan alan bireyler acımasız olarak adlandırılmakla birlikte alaycı, kaba, şüpheli, işbirliği yapmayan, saldırgan, gergin, çıkarıcı ve intikam duygusuna sahip olma eğilimi gösterebilecek bireylerdir (Costa ve Widiger, 1994). Bu insanlar genellikle geçimsiz olarak adlandırılmaktadırlar ve kişiler arası ilişkiler kurmakta başarısızdırlar (Şahin, 2017). Öte yandan her ne kadar uyumlu bireylerin acımasız olanlara göre kişisel ilişkilerde daha hoş olabileceği düşünülse de ameliyat esnasında bir doktorun ya da duruşma esnasında bir avukatın acımasız olmasını isteyebileceğimiz durumlar olabilir (McCrae ve Costa, 2003).

II.2.1.5.5. Sorumluluk (Öz disiplin)

Diğer adı öz-disiplin olan sorumluluk boyutu bireylerin ne kadar kontrollü, başarı yönelimli, düzenli ve organize olması ile ilgilidir (McCrae ve Costa, 2003). Sorumluluk boyutundan yüksek puana sahip bireyler planlı, düzenli ve kararlı (Burger, 2016), titiz, hırslı, dakik, çalışkan ve güvenilir olma eğilimi göstermektedirler. (Costa ve Widiger, 1994). Öte yandan düşük puana sahip bireyler dikkati dağınık (Burger, 2016), hızcı, amaçsız, ihmalkâr, güvenilmeyen, işten kaçan (Costa ve Widiger, 1994), ve ilgilendikleri herhangi bir işin zorluk derecesi arttığında işi bırakma (Feist ve Feist, 2008) eğiliminde olan insanlardır.

II.3. İlgili Araştırmalar

Özkan (2011) Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde öğrenim gören lisans öğrencilerini yükseköğrenim görmeye yönelten nedenler ile öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve değişkenlerin bir takım demografik özelliklere göre anlamlı farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacı ile yaptığı araştırmasında iki değişken arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit etmiştir. Bunun yanı sıra, öğrencilerin sosyalleşme sürecinde başvurdukları eğitsel taktiklerde cinsiyete göre anlamlı bir fark bulmuştur ancak araçsal ve sosyal taktiklerde anlamlı bir fark bulamamıştır.

Bogler ve Somech (2002) üniversite öğrencilerini yükseköğrenim görmeye yönelten nedenler ve öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktikleri üzerine yaptıkları çalışmada kullanılan sosyalleşme taktiklerinin yükseköğrenim görme nedenleri ile akademik başarı ve akademik doyum arasında aracılık eden önemli bir faktör olduğu bulgusuna ulaşmışlardır. Ayrıca araştırmanın sonuçları üniversite ortamında öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin önemini vurgulamıştır.

Liu (2012) Çinli üniversite öğrencilerinin sosyalleşme taktikleri, yükseköğrenim görme nedenleri ve öğrencilerin ruh sağlığı üzerine yaptıkları çalışmada, öğrencilerin kullandıkları eğitsel ve sosyal sosyalleşme taktiklerinin sağlıklı kişilik gelişiminde doğrudan etkili olduğu bulgusuna ulaşılmıştır. Diğer yandan, kız ve erkek öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktikleri ve onları yükseköğrenim görmeye yönelten nedenler arasında anlamlı bir fark tespit edilemediği görülmüştür.

Chen ve Yao (2015), öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktikleri, uyum algıları ve uyum çıktıları arasındaki ilişkiyi incelemek için yapmış oldukları çalışmada, uyumun farklı şekillerinin, kullanılan taktiklerle farklı biçimde bağlantılı olduğunu, algılanan temel-kişî uyumunun ve algılanan kişî-grup uyumunun kullanılan taktikler arasındaki ilişkide arıcılık ettiği bulgusuna ulaşmışlardır.

Çetinkaya (2018) BESYO öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini farklı değişkenler açısından incelediği çalışmada, öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin cinsiyetleri ve öğrenim gördükleri bölümler açısından farklılık göstermediği bulgusuna ulaşmıştır. Diğer yandan öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri lisanslı sporculuk değişkenine göre anlamlı fark gösterdiği bulgusu vurgulanmıştır.

Sopa ve Pomahaci'nin (2018) Zukerman Kuhlman ölçeği kullanarak öğrencilerin sosyalleşmelerini anlamak üzere yaptıkları çalışmada deney grubu öğrencilerinin kontrol grubu öğrencilerine nazaran daha iyi sosyalleşme ve sosyal katılım seviyeleri gösterdikleri bulgusuna ulaşılmıştır.

Devecioğlu (2012), bireysel sporlar ve takım sporları ile uğraşan üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi üzerine yapmış olduğu çalışmada takım sporları ile uğraşan öğrencilerin bireysel sporlar ile uğraşan öğrencilere oranla sosyalleşme düzeylerinin daha

yüksek olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Ayrıca çalışmada, bölüm ve branş değişkeninin öğrencilerin sosyalleşme düzeyleri üzerinde etkili olduğu görüşü belirtilmektedir.

İlgili alan yazın incelendiğinde sosyalleşme kavramının ve sosyalleşme taktiklerinin birtakım değişkenlerle incelendiği, fakat kişilik kavramı ile birlikte ele alındığı sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Kişiliğin şekillenmesinde kalıtsal özellikler ve çevresel unsurların önemli olduğu bilgisinden hareketle bu iki değişken arasındaki ilişkinin incelenmesi hem sosyalleşme sürecinin daha iyi anlaşılması, hem de kişiliğin oluşumunda etki eden çevresel unsurların anlaşılması bakımından önemli olduğu düşünülmektedir.

III. BÖLÜM YÖNTEM

Bu bölümde, araştırma modeli, evren ve örneklem, veri toplama araçları ve verilerin analizi ile ilgili bilgilere yer verilmektedir.

III.1.Araştırmanın Modeli

Bu araştırma, üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ile sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi incelemeye ve kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin bazı demografik değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini belirlemeye yönelik, betimsel tarama modelinde nicel bir araştırmadır. Bir grubun özelliklerini belirlemek amacıyla bilgilerin toplanmasını hedefleyen çalışmalar tarama araştırmalarıdır (Büyüköztürk ve diğerleri, 2008). Diğer yandan tarama modelinde, geçmişte var olan ya da halen varlığını sürdüren bir durumu var olduğu şekli ile betimlemek amaçlanmaktadır (Karasar, 2006). Benzer şekilde betimsel yöntemler, araştırılmak istenen problemin mevcut var olan durumunu ortaya koymaya yöneliktir. Bu yöntemlerin en temel özelliği, mevcut durumu kendi koşulları içerisinde ve olduğu gibi çalışmaktır (Sönmez ve Alacapınar, 2011).

III.2. Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini, 2019-2020 eğitim öğretim yılında Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi ve Kamil Özdağ Fen Fakültesi'nde eğitim gören toplam 7569 öğrenci oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini tabakalı örnekleme yöntemi kullanılarak .05 sapma ve %95 güven düzeyi dikkate alınarak 366 olarak hesaplanmıştır. Örneklem büyüklüğü 30'un altında olduğu durumlarda parametrik testlerin uygulanması uygun

olmadığı için örneklem sayısı 9 olarak hesaplanan Fen Fakültesi örneklemini 30 öğrenciye çıkarılmış ve toplam örneklem 387 olarak hesaplanmıştır (Field, 2009). Örneklem grubuna ait demografik özellikleri Tablo 1’de verilmiştir.

Tablo 1.
Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

	n	%
Cinsiyet		
Kadın	237	61.2
Erkek	150	38.8
Yaş		
17-19	56	14.5
20-22	283	73.1
23 ve üzeri	48	12.4
Fakülte		
İktisadi ve İdari Bilimler F.	106	27.4
Edebiyat F.	98	25.3
Mühendislik F.	46	11.9
İslami İlimler F.	38	9.8
Eğitim F.	36	9.3
Sağlık Bilimleri F.	33	8.5
Fen F.	30	7.8
Sınıf		
2. sınıf	142	36.7
3. sınıf	145	37.5
4. sınıf	100	25.8
Üniversite Öncesi Yaşanılan Yer		
Köy- Kasaba	52	13.4
İlçe	113	29.2
İl Merkezi (büyükşehir dışı)	100	25.8
İl Merkezi (büyükşehir)	122	31.5
Aile Aylık Gelir		
1.300 TL ve altı	52	13.4
1.301 TL - 2.600 TL	114	29.5
2.601 TL - 3.900 TL	96	24.8
3.901TL – 5.200 TL	85	22
5.201 TL ve üzeri	40	10.3
Aylık Harcama		
300 TL ve altı	63	16.3
301- 600 TL	180	46.5
601- 900 TL	88	22.7
901 TL ve üzeri	56	14.5
Toplam	387*	100*

* Her bir değişken için toplam değerler

Tablo 1’de görüldüğü gibi araştırmaya katılan öğrencilerin 237’si (%61.2) kadın, 150’si (%38.8) ise erkektir. Öğrencilerden 56’sı (%14.5) 17-19, 283’ü (%73.1) 20-22, 48’i (12.4) ise 23 ve üzeri yaş aralığındadır. Öğrencilerin eğitim gördükleri fakülte

türlerine bakıldığında, 106 öğrencinin (%27.4) İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi'nde, 98 öğrencinin (%25.3) Edebiyat Fakültesi'nde, 46 öğrencinin (%11.9) Mühendislik Fakültesi'nde, 38 öğrencinin (%9.8) İslami İlimler Fakültesi'nde, 36 öğrencinin (%9.3) Eğitim Fakültesi'nde, 33 öğrencinin (%8.5) Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde, 30 öğrencinin ise (%7.8) Fen Fakültesi'nde eğitim gördükleri görülmektedir. Öğrencilerin 142'si (%36.7) ikinci sınıfta, 145'i (%37.5) üçüncü sınıfta, 100'ü de (%25.8) dördüncü sınıfta eğitimlerine devam etmektedir. Örneklemdeki öğrencilerin üniversite öncesinde yaşadığı yere bakıldığında, 52 öğrencinin (%13.4) köy-kasabalardan, 113 öğrencinin (%29.2) ilçelerden, 100 öğrencinin (%25.8) il merkezlerinden, 122 öğrencinin (31.5) ise büyükşehir il merkezlerinden geldikleri görülmektedir. Çalışma grubunun ailelerine ait aylık gelirlerde 52 öğrenci (%13.4) 1.300 TL ve altı, 114 öğrenci (%29.5) 1301-2600 TL, 96 öğrenci (%24.8) 2.601-3.900 TL, 85 öğrenci (%22) 3.901 TL-5.200 TL, 40 öğrenci ise (%10.3) 5.201 TL ve üzeri aralığındadır. Öğrencilerin aylık harcamalarına bakıldığında, 63 öğrencinin (%16.3) 300 TL ve daha az, 180 öğrencinin (%46.5) 301 TL – 600 TL, 88 öğrencinin (%22.7) 601 TL-900 TL, 56 öğrencinin ise (%14.5) 901 TL ve üzeri aralığında olduğu görülmektedir.

III.3. Veri Toplama Araçları

Bu araştırmada, lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktiklerini ölçmek için Bogler ve Somech (2002) tarafından geliştirilen ve Özkan (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği; öğrencilerin sahip oldukları kişilik özelliklerini ölçmek için ise Gosling, Rentfrow ve Swann (2003) tarafından geliştirilen ve Atak (2013) tarafından Türkçeye uyarlaması yapılan On-Maddeli Kişilik Ölçeği kullanılmıştır. Öğrencilere ait demografik bilgileri elde etmek amacıyla kişisel bilgi formu

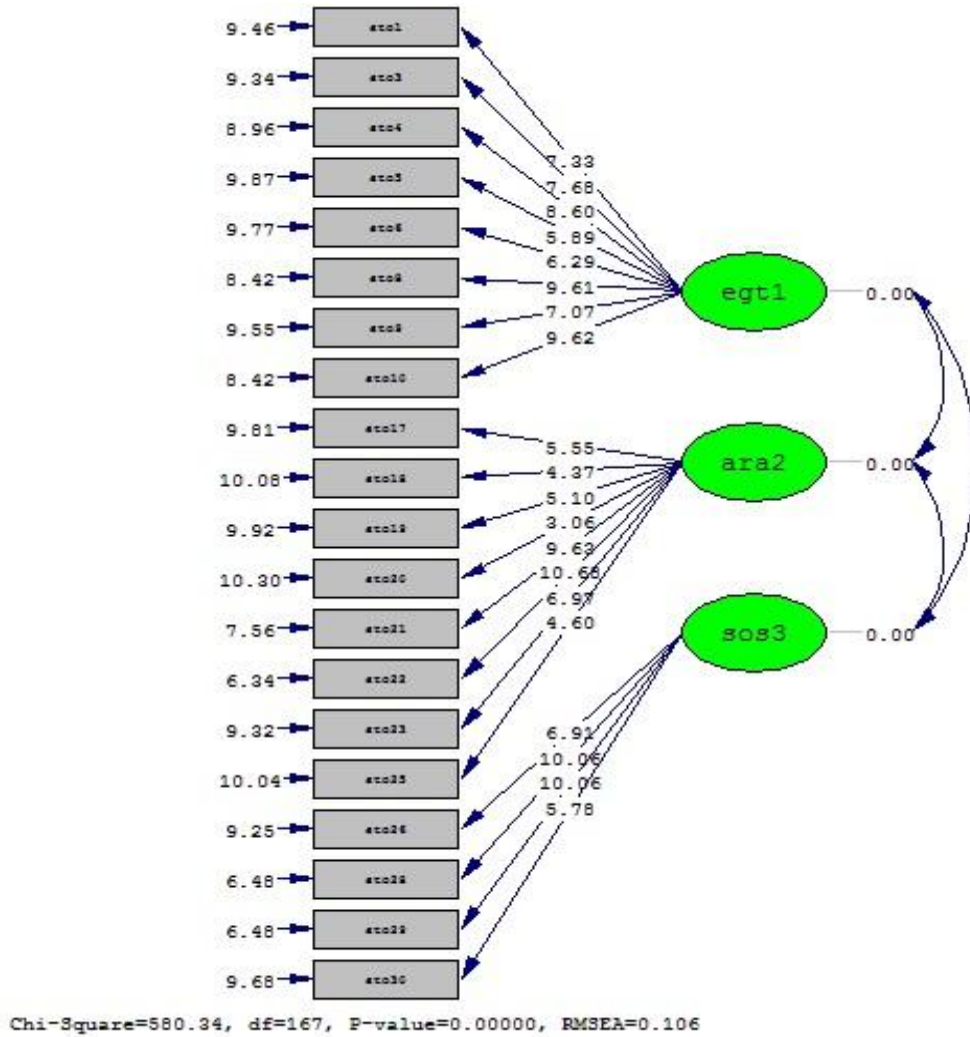
hazırlanmıştır. Ölçeklerin uygulanması için gerekli olan izinler, ölçekleri Türkçeye uyarlayan araştırmacılardan alınmıştır.

III.3.1. Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği

Lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktiklerini ölçmek için Bogler ve Somech (2002) tarafından geliştirilen ve Özkan (2011) tarafından Türkçeye uyarlanan Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği kullanılmıştır. 3 alt boyuttan oluşan bu ölçeğin toplam 32 maddesi vardır. Ölçek 5'li likert tipi olup 1=Kesinlikle katılmıyorum; 2=Katılmıyorum; 3=Kararsızım; 4=Katılıyorum; 5=Kesinlikle katılıyorum şeklinde derecelendirilmiştir. STÖ'den alınabilecek en düşük toplam puan 20, en yüksek toplam puan ise 100'dür. Eğitsel ve araçsal taktikler alt boyutlarından alınabilecek en düşük toplam puan 8, en yüksek toplam 40'tır. Diğer yandan, sosyal taktikler alt boyutundan alınabilecek en düşük toplam puan 4, en yüksek toplam puan ise 20'dir.

STÖ'nün orijinalinde eğitsel sosyalleşme taktikleri boyutunda 11, araçsal sosyalleşme taktikleri boyutunda 15, sosyal sosyalleşme taktikleri boyutunda ise 6 madde bulunmaktadır. Ancak Özkan (2011) tarafından dilimize uyarlaması yapılan ölçeğin uyarlama sürecinde 20. madde Türk kültürüne uymadığı gerekçesi ile ölçekten çıkarılmıştır. Ayrıca Özkan (2011) tarafından yapılan temel bileşenler faktör analizi sonucunda, ölçeğin kuramsal yapısına uymayan veya birden fazla faktöre yük veren 7 maddenin (7, 12, 13, 14, 15,16, 24) ölçekten çıkarılması uygun görülmüştür. Öte yandan Özkan'ın (2011) yaptığı analizler sonucunda elde ettiği istatistiksel değerler temelinde ölçekteki bazı maddelerin farklı şekilde gruplanabileceği görülmüş, ölçeğe entelektüel sosyalleşme taktikleri boyutu (2,11) ve siyasal sosyalleşme taktikleri boyutu (27,31) eklenmiştir.

Bu araştırmaya başlamadan önce ölçeği geliştiren ve uyarlayan kişilerden gerekli izinler alınıp ölçek pilot uygulamaya tabi tutulmuştur. 31 maddeden oluşan sosyalleşme taktikleri ölçeği KMÜ’ de eğitim görmekte olan 221 öğrenciye uygulanmıştır. Veriler bilgisayar ortamına aktarılmış ve DFA yapılmıştır. Yapılan DFA sonucunda oluşan madde yükleri Şekil 3’te sunulmuştur.

Şekil 3. Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği DFA Sonuçları

Şekil 3 incelendiğinde STÖ’nün eğitsel taktikler alt boyutunda yer alan sekiz maddenin (1, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10), araçsal taktikler alt boyutunda yer alan sekiz maddenin (17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 25) ve son olarak sosyal taktikler alt boyutunda yer alan dört

maddenin (26, 28, 29, 30) yol katsayıları görülmektedir. Doğrulayıcı faktör analizine ölçeğin Türkçeye uyarlanmış halinde yer alan 31 madde dâhil edilmiştir. STÖ' nün uyarlanan formunda bulunan faktör sayısının belirlenmesi amacıyla yapılan temel bileşenler faktör analizi sonucunda ölçeğin kuramsal yapısına uymayan maddeler (7, 12, 13, 14, 15, 16, 24) ölçekten çıkartılmıştır (Özkan, 2011). Diğer yandan yapılan analiz sonucunda ölçeğin kuramsal yapısına uymayan veya birden fazla faktöre yük veren eğitsel taktikler alt boyutundaki iki madde (2, 11) ve sosyal taktikler alt boyutundaki iki madde (27, 31) ölçekten çıkartılmıştır. Elde edilen bulgular sonucunda ölçeğin 20 madde ve 3 alt boyut oluşturacak şekilde uygulanmasına karar verilmiştir.

III.3.2. On Maddeli Kişilik Ölçeği

Lisans öğrencilerinin sahip oldukları kişilik özelliklerini ölçmek için Gosling, Rentfrow ve Swann (2003) tarafından geliştirilen ve Atak (2013) tarafından Türk kültürüne uyarlaması yapılan 5 alt boyuttan oluşan OMKÖ kullanılmıştır. 5 alt boyuttan oluşan bu ölçme aracında toplam 10 madde bulunmaktadır. Ölçek 7'li likert tipi 1=tamamen katılmıyorum, 2=kısmen katılmıyorum, 3=biraz katılmıyorum, 4=kararsızım, 5=biraz katılıyorum, 6=kısmen katılıyorum, 7=tamamen katılıyorum şeklinde derecelendirilmiştir. OMKÖ'den alınabilecek en düşük toplam puan 10, en yüksek toplam puan ise 70'dir. OMKÖ'nün bütün alt boyutlarından alınabilecek en düşük toplam puan 2, en yüksek toplam puan ise 14'tür.

Ölçek dışı dönüklülük-içe dönüklük, yumuşak başlılık-hırçınlık, sorumluluk-dağınıklık, duygusal denge-dengesizlik ve deneyime açıklık/zekâ-gelişmemişlik olmak üzere beş alt boyuttan ve her alt boyutta 2 maddeden oluşmaktadır. Ölçeğin Türkçeye uyarlanmış halinde yapı geçerliliği için yapılan DFA sonucunda yol katsayıları .47 ile .88 arasında değiştiği görülmektedir (Atak, 2013). Cronbach Alpha güvenirlik katsayıları;

deneyime açıklık alt boyutu için .83, yumuşak başlılık alt boyutu için .81, duygusal dengelilik alt boyutu için .83, sorumluluk alt boyutu için .84 ve son olarak dışa dönüklük alt boyutu için .86 olarak hesaplanmıştır. Ölçekteki 2,4,6,8 ve 10 numaralı maddeler orijinaline uygun olarak ters kodlanmıştır.

III.3.3. Kişisel Bilgi Formu

Kişisel bilgi formunda öğrencilerin cinsiyeti, yaşı, fakülteleri, sınıf düzeyleri, üniversite öncesi yaşadıkları yer, ailelerinin gelir durumu ve aylık ortalama harcama miktarları ile ilgili yedi soru bulunmaktadır.

III.3.4. Verilerin Analizi

Veri toplama araçlarının uygun biçimde doldurulma durumu araştırmacı tarafından tek tek kontrol edilmiş, öğrencilere ait uygun biçimde doldurulmayan bir araç değerlendirme dışı bırakılmıştır. Veri analizi için Statistical Package for the Social Sciences (SPSS) programının 22.0 sürümü kullanılmıştır. Verilerin normal dağılım gösterip göstermemelerine ve değişkenlere göre uygun olan testler (parametrik t-testi, non-parametrik t-testi) seçilmiştir. Verilerin normal dağılım varsayımını karşılama durumuna bakılmıştır. Analiz sonucunda çarpıklık ve basıklık değerlerinin +2 ile -2 arasında yer aldığı görülmüştür. Bağımsız iki grup ortalamasını karşılaştırmak için t-testi, ikiden fazla grup ortalamasını karşılaştırmak için tek yönlü varyans analizi (ANOVA), sosyalleşme taktikleri ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemek için basit Pearson Korelasyon testi ve kişilik özelliklerinin kullanılan sosyalleşme taktiklerini yordayıcılığını belirlemek için Basit Doğrusal Regresyon Analizi yapılmıştır. Yapılan istatistiksel işlemlerde anlamlılık düzeyi .05 olarak kabul edilmiştir.

IV. BÖLÜM BULGULAR VE YORUM

Çalışmanın bu bölümünde lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin cinsiyet, yaş, fakülte türü, sınıf düzeyi ve sosyo-ekonomik düzey gibi değişkenlere göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini ve öğrencilerin sahip oldukları kişilik özelliklerinin kullandıkları sosyalleşme taktiklerini yordayıcılığını belirlemeye yönelik yapılan analizler sonucunda elde edilen bulgulara ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer verilmiştir.

IV.1. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Cinsiyete

Göre Sonuçları

Lisans eğitimi gören kız ve erkek öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktikleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemek amacıyla yapılan bağımsız gruplar t-testi sonuçları Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Cinsiyete Göre T-testi Sonuçları

	Cinsiyet	n	$\bar{x}$	ss	sd	t	p
Toplam	Kadın	237	63.92	9.91	385	1.36	.17
	Erkek	150	62.44	11.11			
Eğitsel	Kadın	237	24.67	5.48	385	.85	.39
Taktikler	Erkek	150	24.15	6.43			
Araçsal	Kadın	237	27.86	5.40	385	2.16	.03*
Taktikler	Erkek	150	26.60	5.95			
Sosyal	Kadın	237	11.37	3.54	385	.81	.41
Taktikler	Erkek	150	11.68	3.66			

*p< .05

Tablo 2’ye göre öğrencilerin kullandıkları araçsal taktiklerde ($t_{(385)}= 2.16$, $p<.05$) cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmaktadır. Kız öğrencilerin kullandıkları araçsal taktiklerin aritmetik ortalaması ($\bar{x}=27.86$), erkek öğrencilerinkine göre ($\bar{x}=26.60$) daha yüksektir. Öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktikleri toplam puanları

($t_{(385)} = 1.36$, $p > .05$), eğitsel taktikler toplam puanları ($t_{(385)} = .85$, $p > .05$) ve sosyal taktikler toplam puanları ($t_{(385)} = .81$, $p > .05$) cinsiyete göre istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık göstermemektedir.

Sosyalleşme taktikleri ölçeğinin araçsal taktikler alt boyutundaki maddeler incelendiğinde, sosyalleşmenin akademik başarıyı elde etmede başvurulan bir araç olduğuna dair maddelerden oluştuğu görülmektedir. Bu bağlamda araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulardan yola çıkarak akademik başarı elde etmek adına kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla araçsal sosyalleşme taktiklerine daha çok başvurduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra, kullanılan araçsal taktikler ortalamalarına bakıldığında, kız öğrencilerin puanlarının erkek öğrencilere göre yüksek olması erkeklerin ve kadınların farklı toplumsal cinsiyet kalıpları ve farklı toplumsal beklentiler doğrultusunda yetiştirilmesinden kaynaklandığı söylenebilir (Özkan, 2011).

Üniversite öğrencilerinin cinsiyetlerine göre kullandıkları sosyalleşme taktiklerine ilişkin farklı araştırma bulguları bulunmaktadır. Özkan (2011), üniversite öğrencilerini yükseköğrenim görmeye yönelten nedenler ile sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi ele aldığı çalışmasının sonucunda öğrencilerin kullandıkları eğitsel taktiklerde cinsiyete göre anlamlı bir fark olduğu bulgusuna ulaşmış, araçsal ve sosyal taktiklerde anlamlı bir fark tespit edememiştir. Bu bulgu üniversite yaşamında kız ve erkek öğrencilerin farklı sosyalleşme taktiklerini kullandıkları bulgusunu destekler niteliktedir.

Liu (2012) üniversite öğrencilerinin yükseköğrenim görme nedenleri, sosyalleşme taktikleri ve ruh sağlıkları arasındaki ilişkiyi ele aldığı çalışmada Çin'deki üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri arasında cinsiyete göre anlamlı bir fark olmadığını tespit etmiştir. Benzer şekilde Devecioğlu, Sahan, Yıldız, Tekin

ve Sim (2012)'in bireysel ve takım sporları ile uğraşan üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeyleri üzerine yaptıkları çalışmada da cinsiyete göre anlamlı bir fark tespit edilememiştir. Diğer yandan, Çetinkaya (2018)'nin BESYO öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini incelediği araştırmasında cinsiyete göre anlamlı fark olmadığı bulgusuna ulaşılmıştır. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgulara alan yazında öğrencilerin sosyalleşme süreçlerinin ve kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin cinsiyete göre değişiklik göstermediğini saptayan çalışmaları destekler niteliktedir.

IV.2. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Yaşa Göre

Sonuçları

Öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin yaşlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi sonuçları Tablo 3'te verilmiştir.

Tablo 3.

Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Yaşa Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	Yaş	n	$\bar{x}$	ss	F	p	Anlamlı fark
Toplam Puan	A.17-19 yaş	56	59.71	7.75	4.257	.01*	A-B
	B.20-22 yaş	283	64.11	10.30			
	C.23 ve üzeri	48	63.10	12.75			
Eğitsel Taktikler	A.17-19 yaş	56	22.69	4.56	3.308	.03*	A-B
	B.20-22 yaş	283	24.67	5.84			
	C.23 ve üzeri	48	25.35	7.01			
Araçsal taktikler	A.17-19 yaş	56	26.35	4.84	2.524	.08	-
	B.20-22 yaş	283	27.76	5.61			
	C.23 ve üzeri	48	26.27	6.52			
Sosyal taktikler	A.17-19 yaş	56	10.66	3.00	1.849	.15	-
	B.20-22 yaş	283	11.66	3.68			
	C.23 ve üzeri	48	11.47	3.59			

*p<.05

Tablo 3'e göre üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri toplam puanları ($F_{(2-384)} = 4.257$, $p < .05$) ve eğitsel taktikler alt boyutu toplam puanları

($F_{(2-384)} = 3.308$, $p < .05$) arasında yaşlarına göre anlamlı bir fark vardır. Yapılan homojenlik testi sonucunda grup varyanslarının eşit olmadığı yani homojen dağılımın sağlanmadığı tespit edilmiştir. Varyans dağılımının eşit olmadığı durumlarda Dunnet's C testi uygulanabilir (Büyüköztürk vd., 2008). Bu bağlamda, farkın hangi yaş grupları arasında olduğunu anlamak için yapılan Dunnet's C testinin sonuçlarına göre 17-19 yaş aralığında olan öğrencilerin sosyalleşme taktikleri toplam puan ortalamasının ($\bar{x}=59.71$), 20-22 yaş aralığında olan öğrencilerin sosyalleşme taktikleri toplam puanları ($\bar{x}=64.11$) ortalamasından daha düşük olduğu görülmektedir. Benzer şekilde 17-19 yaş aralığında olan öğrencilerin kullandıkları eğitsel taktikler toplam puan ortalaması ($\bar{x}=22.69$), 20-22 yaş aralığında olan öğrencilerin toplam puan ortalamasından ($\bar{x}=24.67$) daha düşüktür. Diğer taraftan öğrencilerin kullandıkları araçsal ve sosyal taktikler yaşa göre toplam puanları arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Elde edilen bulgular ışığında 20-22 yaş aralığındaki öğrencilerin sosyalleşme taktikleri toplam puan ortalamalarının ve eğitsel taktikler toplam puan ortalamalarının yüksek olmasının nedeni sosyalleşmenin kampüste geçirilen zaman ile doğru orantılı olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Weidman (1989)'ın üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi teorisine göre, kampüste geçirilen zaman sosyalleşme sürecinin gelişimine katkı sağlamaktadır. Üniversitenin ilk yıllarında öğrencilerin memleketlerini çok sık ziyarete gitmeleri kampüsteki sosyal etkileşimin az olmasına neden olur ve öğrencilerin sosyalleşme sürecinde önemli olan sosyal entegrasyonu ve kişilerarası etkileşimi zayıflatır (Weidman, 1989). Bu bağlamda değerlendirildiğinde yaş ortalamaları düşük öğrencilerin üniversitenin ilk yıllarında daha çok ev ziyaretleri yaptıkları ve sosyalleşmek için kampüste daha az vakit geçirdiklerinden dolayı sosyalleşme taktiklerine daha az başvurdukları söylenebilir.

Diğer yandan, Levinson'a (1996) göre ilk yetişkinlik dönemi 22-40 yaş aralığındadır. Eş seçme, sosyal ortamlara girme, ekonomik bağımsızlık elde etme, aile kurma, meslek edinme ve çocuk yetiştirme gibi görevler bu dönemde bulunmaktadır. Ergenlik dönemindeki içe yönelme durumundan sıyrılan genç yetişkin birey, bu dönemde duygusal bağımsızlığa ulaşmakta dış dünyayla ve diğerleri ile daha fazla ilgilenmektedir (Havighurst, 1972). Sosyalleşme bu dönemdeki bireylerde günlük yaşamdaki sıradanlığa karşı bir çözümdür ve bireyler bu sıradan durumlarla baş edebilmek için bir takım sosyal etkinliklere katılma isteği duyarlar (Onur 2000). Bu bağlamda değerlendirildiğinde 20-22 yaş aralığındaki öğrencilerin sosyalleşme taktikleri ve eğitsel sosyalleşme taktikleri toplam puanlarının, 17-19 yaş aralığındaki öğrencilerden daha yüksek olmasının nedeninin, içinde bulundukları gelişim döneminden kaynaklandığı söylenebilir. Genç yetişkinlik döneminin bir görevi olarak 20-22 yaş aralığındaki öğrencilerin sosyalleşmeye daha çok önem verdiği ifadesi, bu araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir. Diğer yandan, Erdimez (2016) Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerini farklı değişkenlere göre incelediği çalışmasında, yaşa göre üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeyleri arasında fark bulamamıştır.

IV.3. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Fakültelere Göre Sonuçları

Lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin eğitim gördükleri fakültelere göre anlamlı bir fark gösterip göstermediğini belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi sonuçları Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.
Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Fakültelere Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	Fakülte Türü	n	$\bar{X}$	ss	F	p	Anlamlı fark
Toplam Puan	A.İkt. ve İd. Bil.	106	63.75	11.06	3.046	.00*	B-C,B-E, B-F,
	B.Edebiyat	98	66.54	10.19			
	C.Mühendislik	46	60.87	9.97			
	D.İslami İlimler	38	60.79	12.84			
	E.Eğitim	36	60.92	8.57			
	F.Sağ. Bil.	33	61.21	7.76			
	G.Fen	30	63.83	7.95			
Eğitsel Taktikler	A.İkt. ve İd. Bil.	106	24.91	5.33	2.200	.06	-
	B.Edebiyat	98	25.71	6.21			
	C.Mühendislik	46	23.86	5.01			
	D.İslami İlimler	38	23.60	7.36			
	E.Eğitim	36	22.44	5.16			
	F.Sağ. Bil.	33	22.96	6.50			
	G.Fen	30	24.96	4.93			
Araçsal Taktikler	A.İkt. ve İd. Bil.	106	27.41	5.65	3.896	.00*	B-C,B-D
	B.Edebiyat	98	28.96	5.83			
	C.Mühendislik	46	25.28	6.15			
	D.İslami İlimler	38	24.89	5.91			
	E.Eğitim	36	27.22	5.01			
	F.Sağ. Bil.	33	27.60	3.66			
	G.Fen	30	28.33	4.72			
Sosyal Taktikler	A.İkt. ve İd. Bil.	106	11.41	3.64	1.221	.29	-
	B.Edebiyat	98	11.85	3.79			
	C.Mühendislik	46	11.71	3.78			
	D.İslami İlimler	38	12.28	3.77			
	E.Eğitim	36	11.25	3.31			
	F.Sağ. Bil.	33	10.63	2.21			
	G.Fen	30	10.53	3.56			

*p< .05

Tablo 4'e göre üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri toplam puanları ($F_{(2-384)}= 3.046$, $p<.05$) ve araçsal taktikler alt boyutu toplam puanları arasında ($F_{(2-384)}= 3.896$, $p<.05$) fakülte türlerine göre anlamlı bir vardır. Yapılan homojenlik testi sonucunda grup varyanslarının eşit olmadığı yani homojen dağılımın sağlanmadığı

tespit edilmiştir. Varyans dağılımının eşit olmadığı durumlarda Dunnet's C testi uygulanabilir (Büyüköztürk vd., 2008). Farkın hangi sınıflar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Dunnet's C testinin sonuçlarına göre, Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin sosyalleşme taktikleri toplam puan ortalaması ($\bar{x}$ =66.54), Mühendislik Fakültesi ($\bar{x}$ =60.87), Eğitim Fakültesi ($\bar{x}$ =60.92) ve Sağlık Bilimleri Fakültesi ($\bar{x}$ =61.21) öğrencilerinin puanlarından daha yüksektir. Benzer şekilde Edebiyat Fakültesi öğrencilerinin kullandıkları araçsal taktikler alt boyutu toplam puan ortalaması ($\bar{x}$ =28.96), Mühendislik Fakültesi ($\bar{x}$ =25.28) ve İslami İlimler Fakültesi öğrencilerinin ($\bar{x}$ =24.89) puan ortalamasından daha yüksektir. Öte yandan öğrencilerin kullandıkları eğitsel ve sosyal taktikler toplam puanları arasında fakülte türlerine göre istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

Sosyal bilimlerde eğitim gören öğrencilerin diğer alanlarda eğitim gören öğrencilere göre daha çok sosyalleştikleri görüşü dünya çapında kabul gören bir görüştür. Sosyal alanların müfredat programları da sosyal olgulardan oluşmaktadır (Devecioğlu vd., 2012). Bu bağlamda ele alındığında Edebiyat Fakültesi'nde eğitim görmekte olan lisans öğrencilerinin sosyalleşme taktikleri ve araçsal taktikleri toplam puan ortalamalarının yüksek olduğu bulgusu bu düşüncüyü destekler niteliktedir. Diğer yandan, sözcükleri hem sözlü hem de yazılı olarak etkili biçimde kullanma becerisi sözel-dilsel zekâ olarak tanımlanmaktadır (Gardner, 1999). Edebiyat Fakültesi'ne genellikle liselerin sözel alanlarından tercih yapan, sözel-dilsel zekaya sahip öğrenciler yerleşmektedir. Bu açıdan değerlendirildiğinde sözel zekâyı sahip öğrencilerin sosyalleşme taktiklerini diğer öğrencilere göre nispeten daha çok kullandıkları söylenebilir. Benzer şekilde Şahan (2007), üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi ve spor aktiviteleri ile ilgili yaptığı çalışmasında sözel bölümlerde eğitim görmekte olan öğrencilerin sosyalleşme düzeylerinin sayısal

bölümlerde eğitim gören öğrencilere göre daha yüksek olduğu bulgusuna ulaşmıştır (Şahan, 2007). Azar (2006), lisede öğrencilerin seçtikleri alanlar ve üniversite giriş sınavı alan puanları ile çoklu zekâ profilleri arasındaki ilişkiyi incelediği araştırmasında, üniversite giriş sınavından alınan sözel puan ile sosyal zekâ arasında; düşük düzeyde ancak anlamlı ilişkinin olduğunu tespit etmiştir. Bu bulgulara yapılan bu çalışmada elde edilen sonuçlarla benzerlik göstermektedir.

IV.4. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin Sınıf

Düzeyine Göre Sonuçları

Lisans eğitimi gören öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin sınıf düzeylerine göre anlamlı düzeyde farklılaşıp farklılaşmadığını belirlemek amacıyla yapılan tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi sonuçları Tablo 5’te verilmiştir.

Tablo 5.

Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların Sınıf Düzeyine Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	Sınıf Düzeyi	n	$\bar{x}$	ss	F	P	Anlamlı fark
Toplam Puan	A.2.Sınıf	142	60.77	9.13	8.510	.00*	A-B
	B.3. Sınıf	145	65.73	10.57			
	C.4. Sınıf	100	63.56	11.08			
Eğitsel Taktikler	A.2.Sınıf	142	23.40	5.28	4.141	.01*	A-B
	B.3. Sınıf	145	25.35	5.91			
	C.4. Sınıf	100	24.72	6.40			
Araçsal Taktikler	A.2.Sınıf	142	26.41	5.39	5.53	.00*	A-B
	B.3. Sınıf	145	28.55	5.46			
	C.4. Sınıf	100	27.03	6.01			
Sosyal Taktikler	A.2.Sınıf	142	10.95	3.28	2.637	.07	-
	B.3. Sınıf	145	11.82	3.71			
	C.4. Sınıf	100	11.81	3.75			

* p< .05

Tablo 5’e göre üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri toplam puanı ($F_{(2-384)} = 8.510$, $p < .05$), eğitsel taktikler alt boyutu toplam puanı ($F_{(2-384)} = 4.141$,

$p<.05$) ve araçsal taktikler alt boyutu toplam puanı ($F_{(2-384)}= 5.53$, $p<.05$) arasında sınıf düzeyine göre anlamlı bir fark vardır. Diğer bir deyişle öğrencilerin kullandıkları eğitsel ve araçsal taktikler sınıf düzeylerine göre değişmektedir. Yapılan homojenlik testi sonucunda grup varyanslarının eşit olduğu yani homojen dağılımın sağlandığı tespit edilmiştir. Grup varyanslarının eşit olduğu varsayımı karşılandığında, gruplardaki örneklem sayıları arasında fark varsa Scheffe testi uygulanabilir (Büyüköztürk vd., 2008). Farkın hangi sınıflar arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Scheffe testinin sonuçlarına göre üçüncü sınıf öğrencilerinin sosyalleşme taktikleri toplam puan ortalamasının ($\bar{x}=65.73$), ikinci sınıf öğrencilerinin sosyalleşme taktikleri toplam puan ortalamasına ($\bar{x}=60.77$) göre daha yüksek olduğu görülmektedir. Benzer şekilde üçüncü sınıf öğrencilerinin kullandıkları eğitsel taktikler toplam puan ortalaması ($\bar{x}=25.35$), ikinci sınıf öğrencilerinin eğitsel taktikler toplam puan ortalamasından ($\bar{x}=23.40$) ve üçüncü sınıf öğrencilerinin kullandıkları araçsal taktikler toplam puan ($\bar{x}=28.55$) ortalaması ikinci sınıf öğrencilerinin kullandıkları araçsal taktikler toplam puan ortalamasından ($\bar{x}=26.41$) daha yüksektir. Bununla birlikte öğrencilerin kullandıkları sosyal taktiklerde sınıf düzeyinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunamamıştır.

Üçüncü sınıf öğrencilerinin eğitsel ve araçsal sosyalleşme taktiklerine yönelik puanlarının ikinci sınıf öğrencilerinininkinden daha yüksek olması, yüksek öğretim kurumu olarak üniversitelerin, öğrencilerin kişisel ilgilerini ve eleştirel düşünme becerilerini geliştirmeye yönelik amaçlarını (Korkut, 2001) belirli oranda gerçekleştirdiklerini düşündürülebilir. Ayrıca üçüncü sınıf öğrencilerinin ikinci sınıf öğrencilerine göre ortalama puanlarının yüksek olması Weidman'ın (1989) üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi teorisinde bahsettiği kampüste geçirilen zamanla sosyalleşme düzeyinin artması bağlamında ilişkilendirilebilir. Diğer yandan son sınıfta eğitim gören öğrencilerin

sosyalleşme taktikleri ve alt boyutları toplam puanlarında anlamlı bir fark olmamasının nedeni, dördüncü sınıfta olmaları, iş ve gelecek kaygısı içinde bulundukları ve önceliklerinin sosyalleşme olmadığından kaynaklandığı söylenebilir.

IV.5. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktiklerinin SED'e Göre Sonuçları

Öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinde sosyo-ekonomik düzeylere (SED) göre anlamlı bir farklılaşma olup olmadığını belirlemek amacıyla tek yönlü varyans analizi (ANOVA) testi yapılmıştır. Yapılan testin sonuçları Tablo 6'da verilmiştir.

Tablo 6.
Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği ve Alt Boyutlarından Alınan Toplam Puanların SED'e Göre ANOVA Sonuçları

Varyansın kaynağı	Aile Gelir Düzeyi	n	$\bar{x}$	ss	F	p	Anlamlı fark
Toplam Puan	A.1300 ve altı	52	63.21	8.87	1.129	.34	-
	B.1301-2600	114	64.43	8.79			
	C.2601-3900	96	61.54	12.19			
	D.3901-5200	85	63.58	11.10			
	E.5201 ve üzeri	40	64.30	10.20			
Eğitsel Taktikler	A.1300 ve altı	52	24.75	5.57	.523	.71	-
	B.1301-2600	114	25.02	5.42			
	C.2601-3900	96	23.95	6.40			
	D.3901-5200	85	24.16	5.90			
	E.5201 ve üzeri	40	24.42	6.21			
Araçsal Taktikler	A.1300 ve altı	52	27.36	5.02	.848	.49	-
	B.1301-2600	114	27.96	4.46			
	C.2601-3900	96	26.66	6.53			
	D.3901-5200	85	27.67	6.42			
	E.5201 ve üzeri	40	26.80	5.44			
Sosyal Taktikler	A.1300 ve altı	52	11.09	3.74	2.884	.02	C-E
	B.1301-2600	114	11.43	3.45			
	C.2601-3900	96	10.92	3.47			
	D.3901-5200	85	11.74	3.68			
	E.5201 ve üzeri	40	13.07	3.49			

* p < .05

Tablo 6'ya göre üniversite öğrencilerinin kullandıkları sosyal taktikler alt boyutu toplam puanında ($F_{(2-384)} = 2.884$, $p < .05$) öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre anlamlı fark olduğu görülmektedir. Diğer bir deyişle öğrencilerin kullandıkları sosyal taktikler SED'e göre değişmektedir. Yapılan homojenlik testi sonucunda grup varyanslarının eşit olmadığı yani homojen dağılımın sağlanmadığı tespit edilmiştir. Varyans dağılımının eşit olmadığı durumlarda Dunnet's C testi uygulanabilir (Büyüköztürk vd., 2008). Farkın hangi gelir düzeyleri arasında olduğunu tespit etmek için yapılan Dunnet's C testinin sonuçlarına göre ailesinin geliri 5201 TL ve üzerinde olan öğrencilerin puan ortalaması ($\bar{x}=13.07$), ailesinin geliri 2601-3900 TL arasında olan öğrencilerin puan ortalamasından ($\bar{x}=10.92$) daha yüksektir. Başka bir ifade ile geliri yüksek olan öğrenciler sosyal taktiklere daha çok başvurmaktadır. Bununla birlikte öğrencilerin kullandıkları eğitsel ve araçsal taktikler arasında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yoktur.

İlgili alan yazın incelendiğinde araştırmanın sonunda ortaya çıkan bu bulgular ile örtüşen araştırma sonuçlarına rastlanmıştır. Bumstead (1975), üniversite birinci sınıf öğrencilerinin sosyalleşmesi üzerine yaptığı çalışmada farklı sosyal sınıflardan gelen öğrencilerin sosyalleşmelerinde ve üniversiteye uyumlarında çarpıcı farklılıklar olmadığı bulgusuna ulaşmıştır (Bumstead, 1975). İşçi sınıfının ebeveynleri genellikle yüksek öğrenim görmemişlerdir ve kendilerine söylenenlerin yapılmasını gerektiren ve yönlendirildikleri bir işte çalışırlar. Bu durum onların çocuklarından da aynı itaat ve uyum beklemesine neden olur. Öte yandan, daha eğitilmiş orta sınıf aileler özerklik sağlayan ve hayal gücü kullanımını destekleyen mesleklere sahiptirler. Bu ailedeki ebeveynler çocuklarından kendileri ile aynı özellikleri göstermelerini beklemektedirler. Bu tür farklılıklar uzun dönemde çocukların sosyalleşmesi üzerinde etkilidir (Macionis, 1991). Bu

bağlamda değerlendirildiğinde sosyal taktikler alt boyutundaki anlamlı farkın bu bulgu ile örtüştüğü söylenebilir.

IV.6. Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktikleri ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki

Basit doğrusal regresyon analizinden sağlıklı sonuçlar elde etmek için bağımlı ve bağımsız değişkenler arasında doğrusal bir ilişki olmalıdır. Bu doğrusal ilişkiyi ölçmek için Pearson Korelasyon testi sonuçları temel alınabilir (Can, 2018). Lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri ve sahip oldukları kişilik özellikleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını tespit etmek için yapılan Pearson Korelasyon Testi'nin sonuçları Tablo 7'de sunulmuştur.

Tablo 7.

Lisans Öğrencilerinin Sosyalleşme Taktikleri ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkileri Gösteren Pearson Korelasyon Sonuçları

Değişkenler	$\bar{X}$	SS	Pearson korelasyon katsayıları (n=387)				
1.Sosyalleşme Taktikleri	63.35	10.40	1	2	3	4	5
2. Dışa dönüklük	9.97	2.67	.20**	-			
3.Duygusal Dengelilik	8.56	2.61	.12**	.10**	-		
4.Sorumluluk	10.78	2.75	.23**	.32**	.36**	-	
5. Deneyime Açıklık	9.97	2.67	.20**	.31**	.10**	.32**	-
6. Yumuşak Başlılık	10.25	2.25	.03	.10**	.11**	.20**	.10**

**p<.01

Tablo 7' de görüldüğü gibi sosyalleşme taktikleri ile kişiliğin alt boyutlarından dışa dönüklük boyutu arasında $r=.20$, duygusal dengelilik boyutu arasında $r=.12$, sorumluluk boyutu arasında $r=.23$, deneyime açıklık boyutu arasında $r=.20$, yumuşak başlılık boyutu arasında $r=.03$ korelasyon katsayısı hesaplanmıştır ve değişkenler

Tablo 8 incelendiğinde basit doğrusal regresyon analizi sonuçlarına göre, üniversite öğrencilerinin sahip oldukları kişilik özellikleri kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin anlamlı bir yordayıcısı olduğu söylenebilir. Basit doğrusal regresyon analizi sonucunda kişilik özelliklerinin toplam varyansın %12'sini açıkladığı tespit edilmiştir ($R = .34$, $R^2 = .12$, $F = 13.17$, $Sd = 4;38$, $p = .00$). Yordayıcı değişkenlerin regresyon katsayılarının işaretlerine bakıldığında analize dahil edilen kişilik özellikleri alt boyutlarının tamamının sosyalleşme taktikleri üzerinde anlamlı birer yordayıcı oldukları görülmektedir. Standardize edilmiş regresyon katsayısına (β) göre, yordayıcı değişkenlerin sosyalleşme taktikleri üzerindeki göreceli önem sırası, deneyime açıklık, sorumluluk, dışa dönüklük ve duygusal dengeliliktir.

Alan yazın incelendiğinde, Türkiye’de ve dünyada sosyalleşme kavramının genelde örgütsel sosyalleşme bağlamında ele alındığı, ancak üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi ve kişilik özellikleri üzerine yapılan sınırlı sayıda araştırma olduğu tespit edilmiştir. Özellikle Türkiye’de sosyalleşme taktikleri üzerine yapılan araştırmaya çok fazla rastlanmamıştır.

Üniversite öğrencilerini yükseköğrenim görmeye yönelten nedenler ve sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi inceleyen Özkan (2011), iki değişken arasında orta düzeyde anlamlı bir ilişki tespit etmiştir. Bogler ve Somech (2002)’de yükseköğrenim görme nedenleri ve sosyalleşme taktikleri ile ilgili yaptığı çalışmada da benzer bir sonuç elde etmiş olup, çalışma doğrultusunda öğrencilerin farklı eğitimsel ve kişisel özellikleri ya da eğilimleri nedeniyle farklı sosyalleşme taktikleri geliştirdiklerini belirtmektedir. Bu araştırmanın sonucunda elde edilen bulgularda bu görüşü destekler niteliktedir. Ayrıca, Bogler ve Somech (2002) sahip oldukları kişilik özellikleri doğrultusunda akademik, eğitsel ve entelektüel ilgileri ya da eğilimleri olan öğrencilerin ders için minimum

gerekliliklerin dışında ek okumalara yönelebileceklerini; üniversitedeki sosyal yaşama yönelik ilgisi olan öğrencilerin zamanlarının büyük bir kısmını üniversitedeki sosyal ve politik yaşamda harcayabileceklerini, bununla birlikte araçsal değişkenleri dikkate alan öğrencilerin ise üniversite kurallarına ve düzenine uyum sağlamak için daha pratik ve uygulamaya dayalı davranışlara yöneldikleri ve bu süreçte informal ortamları tercih ettikleri üzerinde durmaktadırlar.

Çin'deki üniversite öğrencilerini yükseköğrenim görmeye yönelten nedenler, öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktikleri ve onların ruh sağlıkları arasındaki ilişkiyi inceleyen Liu (2012), kız ve erkek öğrencilerin kullandıkları eğitsel ve sosyal sosyalleşme taktiklerinin, öğrencilerin sergiledikleri davranışlar ile önemli ölçüde bağlantılı olduğu bulgusuna ulaşmıştır. Kullanılan eğitsel ve sosyal taktiklerin öğrencilerin olumlu davranışlarından etkilendiğini belirtirken, araçsal taktiklerin özellikle erkek öğrencilerin üzerinde etkisinin olumsuz yönde olduğu vurgulamaktadır (Liu, 2012).

Öğrenci değişim programları kapsamındaki bireylerin sosyalleşmesi üzerine yaptığı fenomenolojik çalışmada Sadler (2009), değişim öğrencilerine uygulanan oryantasyon programının öğrencilerin sosyalleşmesinde en güvenilir taktik olmadığının altını çizmekte ve bu öğrencilerin kampüste diğer öğrenciler ile vakit geçirerek kendi sosyalleşme taktiklerini geliştirmeleri gerektiğini vurgulamaktadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde bu araştırmanın sonucunda elde edilen veriler ışığında üniversitelerin uyguladıkları oryantasyon süreci kapsamında, öğrencilerin sahip oldukları kişilik özellikleri dahil olmak üzere öğrenci talepleri, sosyo-kültürel belirleyiciler gibi birçok etkenin de göz önünde bulundurulması gerekliliği söylenebilir.

Benzer şekilde García, Aluja ve Barrio (2006)'nın kişilik, yetiştirme tarzı ve sosyal değerlerin gençlerin sosyalleşmesi üzerine etkisini belirlemek amacıyla yaptıkları çalışmada, kişilik özelliklerinin gençlerin sosyalleşmesi ile bağlantılı olduğu, sosyalleşmede esas belirleyicinin kişilik olduğu vurgulanmaktadır. Yumuşak başlılık ve sorumluluk alt boyutunun bütün sosyalleşme çıktıları ile bağlantılı olduğu, duygusal dengelilik ve dışa dönüklük boyunun ise bazı durumlarda en iyi yordayıcı olduğu bulgusunun altı çizilmektedir.

Alan yazındaki araştırma sonuçlarına paralel olarak bu çalışmada, kişilik özelliklerinin alt boyutlarının kullanılan sosyalleşme taktiklerini yordadığı ortaya çıkmıştır. Son olarak, araştırma sonuçlarına göre, lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktiklerini en fazla yordayan kişilik alt boyutu deneyime açıklıktır.

V. BÖLÜM SONUÇ VE ÖNERİLER

Bu bölümde araştırmada elde edilen bulgulara dayalı olarak ulaşılan sonuçlara ve bu sonuçlardan yola çıkarak geliştirilen önerilere yer verilmiştir.

V. 1. Sonuçlar

Bu çalışmanın amacı üniversite öğrencilerinin kişilik özellikleri ile sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve kullanılan sosyalleşme taktiklerinin cinsiyet, yaş, fakülte türü, sınıf düzeyi ve sosyo ekonomik düzey gibi değişkenlere göre anlamlı farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmaktır. Bu bağlamda yapılan istatistiksel testlerden elde edilen sonuçlara göre, lisans öğrencilerinin kullandıkları araçsal taktikler cinsiyetlerine göre değişmektedir. Araçsal taktikler alt boyutundaki maddeler incelendiğinde, sosyalleşmenin akademik başarıyı elde etmek için başvurulmuş bir araç olarak görüldüğüne dair maddelerden oluştuğu görülmektedir. Akademik başarı elde etmek adına kız öğrencilerin erkek öğrencilere oranla araçsal taktiklere daha çok başvurdukları söylenebilir. Öte yandan, farkın nedeninin kızların ve erkeklerin farklı toplumsal cinsiyet rollerine sahip olmasından ve bu yönde yetiştirilmesinden kaynaklandığı söylenebilir. Alan yazında yapılan çalışmalar incelendiğinde bu çalışma ile benzer ve bu çalışmadan farklı sonuçlar elde eden araştırmalara rastlanmıştır.

Lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri yaşlarına göre değişmektedir. Sosyalleşme sürecinde 20-22 yaş aralığındaki öğrenciler, 17-19 yaş aralığındaki öğrencilere göre sosyalleşme taktiklerinden daha fazla yararlanmaktadır. Ayrıca 20-22 yaş aralığındaki öğrenciler, 17-19 yaş aralığındaki öğrencilere göre eğitsel taktikleri daha çok kullanmaktadır. Elde edilen bulgular ışığında 20-22 yaş aralığındaki öğrencilerin sosyalleşme taktikleri ve eğitsel taktikler toplam puan ortalamalarının yüksek olmasının nedeninin, sosyalleşmenin kampüste geçirilen zaman ile doğru orantılı

olmasından kaynaklandığı söylenebilir. Diğer yandan 20-22 yaş aralığındaki öğrenciler içerisinde eş seçme, sosyal ortamlara girme, ekonomik bağımsızlık elde etme, aile kurma, meslek edinme ve çocuk yetiştirme gibi görevlerin olduğu genç yetişkinlik döneminden geçmektedirler. Bu gelişim döneminin bir görevi olarak bu yaş aralığındaki öğrencilerin sosyalleşme kavramına daha çok önem verdikleri düşünülebilir.

Lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri eğitim gördükleri fakültelere göre değişmektedir. Sosyalleşme sürecinde Edebiyat Fakültesi'ndeki öğrenciler Mühendislik, Eğitim ve Sağlık Bilimleri Fakültesi'nde eğitim gören öğrencilere göre sosyalleşme taktiklerinden daha fazla yararlanmaktadır. Ayrıca Edebiyat Fakültesi'nde eğitim gören öğrenciler Mühendislik ve İslami İlimler Fakültesi'nde eğitim gören öğrencilere göre araçsal taktikleri daha çok kullanmaktadır. Bu bağlamda ele alındığında sözcükleri hem sözlü hem de yazılı olarak etkili biçimde kullanma becerisi olan sözel-dilsel zekâyâ sahip öğrencilerin sosyalleşme taktiklerini diğer öğrencilere göre nispeten daha çok kullandıkları söylenebilir. Alan yazında yapılan araştırmalardan bazıları da bu bulguyu destekler niteliktedir.

Lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyalleşme taktikleri sınıf düzeylerine göre değişmektedir. Sosyalleşme sürecinde 3. Sınıfta eğitim gören öğrenciler, 2. Sınıfta eğitim gören öğrencilere göre sosyalleşme taktiklerinden daha fazla yararlanmaktadır. Ayrıca 3. Sınıfta eğitim gören öğrenciler, 2. Sınıfta eğitim gören öğrencilere göre eğitsel ve araçsal taktikleri daha çok kullanmaktadır. Bu bağlamda değerlendirildiğinde, üniversite öğrencilerinin sosyalleşme düzeylerinin üniversitede geçirdikleri süre ile doğru orantılı olduğu ve üçüncü sınıfta eğitim gören öğrencilerin alt sınıflardaki öğrencilere göre kişisel ilgi ve eleştirel düşünme gibi bir takım üst düzey becerilerini nispeten geliştirdikleri

söylenbilir. Diğer yandan son sınıfta eğitim gören öğrencilerin iş ve gelecek kaygısı içinde bulunduklarından dolayı sosyalleşmeye öncelik vermedikleri düşünülebilir.

Lisans öğrencilerinin kullandıkları sosyal sosyalleşme taktikleri öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeylerine göre değişmektedir. Sosyalleşme sürecinde, ailesinin aylık geliri 5201TL ve üzerinde olan öğrenciler, ailesinin aylık geliri 2601-3900TL arasında olan öğrencilere göre sosyal taktikleri daha çok kullanmaktadır. Aile içerisinde edinilen bir takım alışkanlıklar ve ailenin gelenekleri bireyler üzerinde önemli derecede belirleyici etken olabilmektedir. Bu bağlamda, sosyo ekonomik düzeyi yüksek olan ailelerden gelen öğrencilerin sahip oldukları karakteristik özellikler ile sosyo ekonomik düzeyi daha düşük olan ailelerden gelen bireylerin sahip olduğu özellikler nispeten farklılık gösterebilir. Bu durumda sosyalleşme kavramı üzerinde etkili olduğu düşünülebilir.

Lisans öğrencilerinin sahip oldukları kişilik özellikleri ile kullandıkları sosyalleşme taktikleri arasında pozitif yönde anlamlı bir ilişki vardır. Öğrencilerin sahip oldukları kişilik özellikleri kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin anlamlı yordayıcılarıdır. Kullanılan sosyalleşme taktiklerini en fazla yordayan kişilik alt boyutu deneyime açıklıktır. Birey ne kadar yeni deneyimlere açıksa o kadar sosyalleşme taktiklerinden faydalandığı söylenebilir. Diğer yandan yeni deneyimlere kapalı bireylerin sosyalleşme sürecinde taktiklerden yararlanmadığı ya da az yararlandığı ifade edilebilir. Deneyime açıklık alt boyutunun sonrasında sırasıyla sorumluluk, dışa dönüklük ve duygusal dengelilik alt boyutlarının sosyalleşme taktiklerinin önemli yordayıcısı olduğu görülmektedir.

V.2.Öneriler

İnsanı diğer canlılardan ayıran temel fark toplumsal yaşam içerisinde var olmasıdır. Toplumsal yaşam içerisinde insanlar etkileşime girerek sosyalleşme sürecine dahil olmakta ve bu değişim süreci ile birlikte kişilik oluşumlarını gerçekleştirmektedir.

Bunun sonucunda doğduğunda biyolojik bir varlık olan birey sosyalleşme süreci ile sosyal bir varlık haline gelmektedir. Üniversite öğrencilerinin sosyalleşmesi, toplumun sosyo-kültürel değerlerini öğrenerek bağımsız ve olgun bireylere dönüştüğü bir sürece karşılık gelmektedir. Bu toplumsal bakış açısından ele alındığında, öğrenciler bir yandan mesleki birikimlerini artırmalı, diğer yandan kendileri için iyi bir felsefe, etkili bir dünya görüşü ve doğru değer yargıları edinmelidir. Sağlıklı geçirilecek bir sosyalleşme sürecinin, bireyin bütün yaşantısına olumlu etki edeceği hususunda fikir birliği söz konusudur. Bu yüzden üniversite eğitim dönemi, öğrencilerin sosyalleşmesinde kritik bir süreçtir. Bu bilgiler ışığında yola çıkılarak, çalışmanın amacı doğrultusunda yapılan analizler ve elde edilen bulgular sonucunda, lisans öğrencilerinin sahip oldukları kişilik özellikleri ile sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi, öğrencilerin üniversite ortamında sosyalleşme süreçlerinin daha detaylı betimlenmesine olanak sağlayarak alan yazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, araştırma sonucunda elde edilen bulguların, üniversiteye yeni başlamış öğrencilerin yeni katıldıkları bu ortamda hayatta kalmaları, üniversite ortamına uyum sağlamaları ve akademik başarı elde etmeleri konusunda üniversite yetkililerine ve akademisyenlere yol gösterici ve yardımcı nitelikte olduğu düşünülmektedir. Benzer şekilde bu araştırmanın, üniversite yöneticilerinin, öğretim elemanlarının ve öğrenci danışmanlarının eğitimsel ve yönetsel etkinliklerine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca, öğrencilerin sosyo-ekonomik düzeyleri, cinsiyetleri, yaşı, eğitim gördükleri sınıf düzeyi ve fakülteler gibi birtakım demografik özellikleri ile kişilik özellikleri ve sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkinin incelenmesi özellikle ülkemizde üniversitelerin akademik ve sosyal ortamlarının oluşturulması ve geliştirilmesinde yol gösterici nitelikte olacağı düşünülmektedir.

Zorlu sınav sürecini atlatıp kabul kriterlerini geçtikten sonra öğrencilere üniversitenin norm ve değerlerini benimsetmek için başvuracakları sosyalleşme taktiklerini ve tecrübe edecekleri sosyalleşme sürecini dikkate almanın oldukça önemli olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, öğrencilerin geçirdikleri sosyalleşme sürecinin ve kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin bilinmesi, yüksek öğretimin hedefleri dikkate alınarak öğrencilerin kazanması gereken davranışlar ve beceriler doğrultusunda müfredatların ve ders içeriklerinin zenginleştirilmesine, sanatsal, sosyal ve politik etkinliklere ağırlık verilmesine, bütün üniversite çalışanlarının ortak bir tavır sergilemesine ve olumlu örgüt iklimi ve örgütsel kültürün oluşmasına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca danışman öğretim üyelerinin öğrencilerle yakından ilgilenmeleri ve onlara akademik destek sağlamalarında, öğrencilerin kişilik özelliklerini ve kullandıkları sosyalleşme taktiklerini bilmelerinin önemli olduğu düşünülmektedir.

Üniversite öğrencileri hem ailelerinin hem de toplumun kendilerinden beklentileri olan bir sosyal grup içindedirler. Bazı öğrenciler bu gruplarda ve bütün süreçte lider rolündedir. Bu süreçte meydana gelebilecek olumsuzluklar, sonrasında bireylere fiziksel ve ruhsal sorunlar yaşatabileceği gibi, toplumsal uyumsuzluk derecesinin artmasına da neden olabilir. Bu bağlamda araştırma sonuçlarını dikkate alarak yapılacak olan sosyal, kültürel ve akademik oryantasyon etkinliklerinin, öğrencilerin sosyalleşme süreçlerini sağlıklı bir şekilde geçirmelerine ve sonrasında mesleki ve aile hayatlarında da sağlıklı bireyler olmalarına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

Sosyalleşme taktikleri üzerine yapılacak nitel araştırmaların, sosyalleşme sürecinin daha ayrıntılı incelenmesine imkân sağlayacağı düşünülmektedir. Bununla birlikte, farklı araştırma yaklaşımlarının birlikte kullanılmasının yanı sıra konunun aynı zamanda boylamsal olarak ele alındığı çalışmaların yapılması özellikle sosyalleşme süreci

ve kullanılan taktiklerin kapsamlı olarak betimlenmesi ve açıklanmasını sağlayacaktır. Araştırma sonucunda elde edilen bulguya göre kişilik özelliklerinin sosyalleşme taktiklerini belli oranda yordadığı görülmüştür. Bu yüzden sosyalleşme taktiklerinin farklı değişkenler ile ele alınması, sosyalleşme sürecinin daha iyi anlaşılması konusunda araştırmacılara yol göstereceği düşünülmektedir. Ayrıca, günümüzde yaşanan hızlı sosyal, siyasal ve ekonomik değişimler dikkate alındığında öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin belirli aralıklarla incelenmesi, değişen koşullara göre üniversitelerin işlevleri ve yüksek öğrenim sürecinin düzenlenmesi ve değişime uyum sağlanması açısından önemli olduğu düşünülmektedir. Ayrıca, sosyalleşme taktikleri ve kişilik özellikleri arasındaki ilişkinin farklı üniversitelerde, farklı bölgelerde ve farklı ard yöresel özelliklere sahip öğrencilerle çalışılması konunun farklı boyutlardan ele alınması açısından değerlendirilebilir.

KAYNAKÇA

- Akyüz, H. (1991). *Eğitim sosyolojisinin temel kavram ve alanları üzerine bir araştırma* (1.Baskı). Ankara: Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları.
- Allport, G. W. (1937) *Personality: A psychological interpretation*, New York: Henry Holt
- Astin, A. (1977). *Four critical years: Effects of college on belives, attitudes, and knowledge*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Atak, H. (2013). On-Maddeli Kişilik Ölçeği'nin Türk Kültürü'ne Uyarlanması. *Archives of Neuropsychiatry/Noropsikiatri Arsivi*, 50(4), 312.
- Attinasi Jr, L. C. (1989). Getting in: Mexican Americans' perceptions of university attendance and the implications for freshman year persistence. *The Journal of Higher Education*, 60(3), 247-277.
- Austin, A. E. (2002). Preparing the next generation of faculty: Graduate school as socialization to the academic career. *The Journal of Higher Education*, 73, 94-122.
- Azar, A. (2006). Lisede seçilen alan ve ÖSS alan puanları ile çoklu zekâ profilleri arasındaki ilişki. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi*, 46(46), 157-174.
- Balcı, A. (2003). *Örgütsel sosyalleşme kuram strateji ve taktikler* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Bishop, J. H. (1990). The university counseling center: an agenda for the 1990s. *Journal of Counseling and Development*, 68, 408-413.

- Bogler, R., & Somech, A. (2002). Motives to study and socialization tactics among university students. *The journal of social psychology*, 142(2), 233-248.
- Bragg, A. K. (1976). *The socialization process in higher education*. Washington, DC: The George Washington University.
- Brim, O. G., Jr. (1966). Socialization through the life cycle. In O. G. Brim, Jr., and S. Wheeler (Eds.), *Socialization after childhood: Two essays* (pp. 1—49). New York: Wiley.
- Bumstead, D. C. (1975). Freshman socialization: The influence of social class backgrounds on the adaptation of students. *Human Relations*, 28, 387-406
- Burger, J. M. (2006) *Kişilik: Psikoloji Biliminin İnsan Doğasına Dair Söyledikleri*. Çev.İnan, Deniz, Erguvan Sarioğlu, İstanbul, Kaktüs Yayınları,
- Burger, J. M. (2016). *Kişilik: Psikoloji biliminin insan doğasına dair söyledikleri* (5. baskı). (İ. D. Erguvan-Sarioğlu, Çev.) İstanbul: Kaknüs Yayınları.
- Büyüköztürk, Ş. ve diğerleri (2008). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara:Pegem Akademi.
- Cahn, S. (1986). *Saints and scamps*. Totowa, NJ: Rowman & Littlefield.
- Can, A. (2018). *SPSS ile bilimsel araştırma sürecinde nicel veri analizi*. Pegem Atıf İndeksi, 001-429.
- Carter, D. F. (1999). The impact of institutional choice and environments on africanamerican and white students’ degree expectations. *Research in Higher Education*, 40, 17-41

- Celkan, H. Y. (1989). *Eğitim sosyolojisi* (1. Baskı). Erzurum: Atatürk Üniversitesi Basımevi
- Chen, A., & Yao, X. (2015). Socialization Tactics, Fit Perceptions, and College Student Adjustment. *Journal of Career Assessment*, 23(4), 615–629.
<https://doi.org/10.1177/1069072714553082>
- Costa, P. T. and McCrae, R. R. (1992). *Four ways five factors are basic. Personality and Individual Differences* 13(6), 653-665. doi: 10.1016/0191-8869(92)90236-I
- Costa, P. T. and Widiger, A. (1994). *Personality disorders and the five-factor model of personality*. Washington: American Psychological Association
- Çelik, V. (2000). *Okul kültürü ve yönetimi* (2. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Çetinkaya, T. (2018). Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Sosyalleşme Düzeylerinin Farklı Değişkenler Açısından İncelenmesi. *Spor Bilimlerinde Akademik Araştırmalar*. Gece Kitaplığı Yayınevi.
- Çetinkaya Yıldız. E., Gençtanırım Kurt D. (2017). İnsancıl kuram: C. Rogers ve A. Maslow. D. Gençtanırım-Kurt ve E. Çetinkaya-Yıldız (Ed.), *Kişilik kuramları* içinde (s. 407-454). Ankara: Pegem Akademi.
- Derin, S. (2017). Analitik psikoloji: C. Jung. D. Gençtanırım-Kurt ve E. Çetinkaya-Yıldız (Ed.), *Kişilik kuramları* içinde (s. 103-147). Ankara: Pegem Akademi.
- Devecioğlu, S., Sahan, H., Yıldız, M., Tekin, M., & Sim, H. (2012). Examination of socialization levels of university students engaging in individual and team sports. *SciVerse Science Direct* , 326-330.

- Duru, E. (2008). The predictive analysis of adjustment difficulties from loneliness, social support, and social connectedness. *Kuram ve Uygulamada Egitim Bilimleri*, 8(3), 849.
- Erdimez, A. (2016). *Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu Öğrencilerinin Sporla Sosyalleşme Düzeylerinin Farklı Değişkenlere Göre İncelenmesi*. Kahramanmaraş Sütçü İmam Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı. Yüksek Lisans Tezi,
- Eysenck, H. (1997). Personality and experimental psychology: The unification of psychology and the possibility of a paradigm. *Journal of Personality and Social Psychology*, 73(6), 1224-1237. doi: 10.1037/0022-3514.73.6.1224.
- Feist, J. and Feist, J. G. (2008). *Theories of personality* (7th ed.). USA: McGraw-Hill Companies.
- Feldman, D. C. (1981). The multiple socialization of organization members. *Academy of management review*, 6(2), 309-318.
- Feldman, K. A. ve Newcomb, T. M. (1969). *The impact of college on students*. San Francisco: Jossey-Bass Publishers.
- Feldman, K. A., Smart, J. C. ve Ethington, C. A. (2004). What do college students have to lose? Exploring the outcomes of differences in person- environment fits. *The Journal of Higher Education*, 75 (5), 528-555.
- Field, A. (2009) *Discovering Statistics Using SPSS*. 3rd Edition, Sage Publications Ltd., London.

- Garavan, T. N., & Morley, M. (1997). The socialization of high-potential graduates into the organization. *Journal of Managerial Psychology* 12(2), 118-137
- García, L. F., Aluja, A., & del Barrio, V. (2006). Effects of personality, rearing styles and social values on adolescents' socialisation process. *Personality and Individual Differences*, 40(8), 1671-1682.
- Gardner, H. (1999). *Intelligence reframed*. New York: Basic Books.
- Gosling, S. D., Rentfrow, P. J., & Swann Jr, W. B. (2003). A very brief measure of the Big-Five personality domains. *Journal of Research in personality*, 37(6), 504-528.
- Gündoğdu, R. (2013). Sosyalleşme ve Sosyalleşme Süreci. H.Coşkun (Ed.), *Sosyal psikoloji içinde* (215-238. ss.). İstanbul:Lisans Yayınevi
- Havighurst RJ (1972) *Developmental Tasks and Education*, 3rd ed. New York, David McKay Company.
- Jones, G.R.(1986). Socialization tactics, self-efficacy, and newcomers' adjustments to organizations. *Academy of Management Journal*, 29, 262-279
- Kağıtçıbaşı, Ç. (1999). *İnsan ve İnsanlar*. 10. Basım, No 52. İstanbul: Evrim Yayınevi.
- Kaplan, E. J. (2010). *Peer social networks among low income students at an elite college*. Pensilvanya Üniversitesi Eğitim Enstitüsü. Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Kararımak, Ö. ve Aydoğan, D. (2017). Bireysel psikoloji: A. Adler. D. Gençtanırım-Kurt ve E. Çetinkaya-Yıldız (Ed.) *Kişilik kuramları içinde* (s. 149-190). Ankara: Pegem Akademi.

- Karasar, N. (2006). *Bilimsel araştırma yöntemi*. Ankara: Nobel yayın dağıtım.
- Kartal, S. (2003). *İlköğretim okulu yönetici ve öğretmenlerinin örgütsel sosyalleşme düzeyleri*. Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayımlanmamış Doktora Tezi.
- Kızıldağ, S. (2017). Psikanalitik sosyal kuram: K. Horney. D. Gençtanırım-Kurt ve E. Çetinkaya-Yıldız (Ed.) *Kişilik kuramları içinde* (s. 269-293). Ankara: Pegem Akademi.
- Korkut, H. (2001). *Sorgulanan yüksek öğretim* (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım
- Kuzgun, Y. (1972). Kendini gerçekleştirme. *Araştırma Ankara Üniversitesi Dil ve TarihCoğrafya Fakültesi Felsefe Bölümü Dergisi*, 10(1), 162-178.
- Larsen, R. J. and Buss, D. M. (2010) *Personality psychology: Domains of knowledge about human nature* (4th ed.). New York: McGraw-Hill Companies.
- Levinson DJ (1996) *The Seasons of a Woman's Life*. New York, Knopf.
- Liu, Z. (2012). *A Study of the Relationship between Socialization Tactics, Motives to Study and Mental Health in Chinese College Students*. Linköping Üniversitesi Tıp ve Sağlık Bilimleri Bölümü. Yüksek Lisans Tezi.
- Macionis, J. J. (1991). *Sociology*. New Jersey: Prentice Hall, Inc. Englewood Cliffs.
- Marshall, G. (Ed.). (1998). *A dictionary of Sociology*. Oxford: Oxford University Press
- Maslow, A. H. (1943). A theory of human motivation. *Psychological Review*, 50(4), 370–396. doi:10.1037/h0054346

- McCrae, R. R. and Costa, P. T. (1987). Validation of the five-factor model of personality across instruments and observers. *Journal of Personality and Social Psychology*, 52(1), 81-90
- McCrae, R. R. and Costa, P. T. (1991). The NEO personality inventory: Using the five-factor model in counseling. *Journal of Counseling & Development*, 69, 367-372. doi:10.1002/j.1556-6676.1991.tb01524.x
- McCrae, R. R. and Costa, P. T. (2003). *Personality in adulthood: A five-factor theory perspective* (2nd ed.). New York: The Guilford Press.
- Merton, R. K. (1957). *Social theory and social structure*. Glencoe, III: Free Press.
- Norman, W. T. (1963). Toward an adequate taxonomy of personality attributes: Replicated factor structure in peer nomination personality ratings. *The Journal of Abnormal and Social Psychology*, 66(6), 574-583. doi: 10.1037/h0040291.
- Onur, B. (2000). *Gelişim Psikolojisi: Yetişkinlik, Yaşlılık ve Ölüm*, 5. baskı. Ankara, İmge.
- Özcan, E. D.(2011). *Kişilik Bakış Açısından Örgüt Yapısı ve İş Tatmini*, İstanbul, Beta.
- Özgülük, B. ve Öztemür, G. (2017). Psikanalitik kuram: S. Freud. D. Gençtanırım-Kurt ve E. Çetinkaya-Yıldız (Ed.) *Kişilik kuramları içinde* (s. 65-101). Ankara: Pegem Akademi.
- Özkan, C. (2011). *Eğitim fakültesi öğrencilerini yüksek öğrenim görmeye yönelten nedenler ve sosyalleşme taktikleri: Mersin Üniversitesi Örneği*. Mersin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı. Yüksek lisans tezi,

Partnership for 21st Century Skills (2009). Curriculum and instruction: A 21st century skills implementation guide. The Partnership for 21st Century Skill. [Çevrimiçi: http://www.p21.org/storage/documents/p21stateimp_curriculuminstruction.pdf, Erişim tarihi: 08.11.2015.]

Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T.(1980) "Student-Faculty and Student-Peer Relationships as Mediators of the Structural Effects of Undergraduate Residence Arrangement." *Journal of Educational Research*, 73,344-53.

Pascarella, E. T. & Terenzini, P. T. (2005). *How college affects students: A third decade of research* (Vol. 2). San Francisco: Jossey-Bass.

Reisoğlu, S. (2014). *Üniversite öğrencilerinin öznel iyi oluşlarını yordamada beş faktör kişilik özellikleri, mizah tarzları ve duygusal zekânın rolü*. Karadeniz Teknik Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü. Yayımlanmamış Doktora Tezi.

Robbins, S. P. (1994). *Örgütsel davranışın temelleri* (Çev.Sevgi Ayşe Öztürk). Eskişehir: Etam A.Ş

Robbins, S. P., Timothy A. J.c(2012). *Örgütsel Davranış: Organizational Behavior*. Çev. İnci Erdem, İstanbul, Nobel.

Sadler, C. (2009). *The Socialization of Transfer Students: A Phenomenological Inquiry*., Wisconsin Üniversitesi İletişim Sanatları Bölümü. Doktora Tezi.

Sevi, E. S. (2009). *Psikobiyolojik kişilik modeli ve beş faktör kişilik kuramı: Mizaç ve karakter envanteri (TCI) ile beş faktör kişilik envanterinin (5FKE) karşılaştırılması*. İzmir Ege Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi.

- Somer, O. and Goldberg, L. R. (1999). The structure of Turkish trait-descriptive adjectives. *Journal of Personality and Social Psychology*, 76(3), 431-450. doi: 10.1037/0022-3514.76.3.431
- Sopa, I. S., & Pomohaci, M. (2018). The analyse of student socialization using zukerman-kuhlman questionnaire. *Bulletin of the Transilvania University of Brasov. Series IX, Sciences of Human Kinetics*, 11(2), 191-198.
- Sönmez, V. ve Alacapınar, F. G. (2011). *Örneklendirilmiş bilimsel araştırma yöntemleri*. Anı Yayıncılık.
- Staton, A. (1990). *Communication and student socialization*. Norwood, NJ: Ablex.
- Şahan, H. (2007). *Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Sürecinde Spor Aktivitelerinin Rolü*. Yüksek Lisans Tezi, Selçuk Üniversitesi.
- Şahin, E. S. (2017). Ayırıcı özellik kuramı: G. Allport, R. Cattell, P. T. Costa ve R. R. McCrae. D. Gençtanırım-Kurt ve E. Çetinkaya-Yıldız (Ed.), *Kişilik kuramları: Gerçek yaşamdan kişilik analizi örnekleriyle içinde* (s. 479-526). Ankara: PegemAkademi.
- Şişman, M. (2002). *Örgütler ve kültürler* (1. Baskı). Ankara: Pegem A Yayıncılık.
- Talu, E. (2017). Varoluşçu kuram: R. May. D. Gençtanırım-Kurt ve E. Çetinkaya-Yıldız (Ed.), *Kişilik kuramları içinde* (s. 455-477). Ankara: Pegem Akademi.
- Terzi, A. R. (2000). *Örgüt kültürü* (1. Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Tierney, W. G., Corwin, Z. B., & Coylar, J. E. (2005). *Preparing for college: Nine elements of effective outreach*. Albany, NY: SUNY Press

- Tierney, W. G. & Rhoads, R. A. (1994). *Faculty socialization as cultural process : a mirror of institutional commitment*. Washington, DC: School of Education and Human Development, George Washington University.
- Tinto, V. (1987). *Leaving college: Rethinking the causes and cures of student attrition*. Chicago: University of Chicago Press.
- Tinto, V. (1996). Restructuring the first year of college. *Planning for Higher Education*, 25, 1-6.
- Tinto, V. (1998). Colleges as communities: Taking research on student persistence seriously. *The Review of Higher Education*, 21 (2), 167-177.
- Van Manen, J. E. ve Schein, E. H. (1977). *Towards a theory of organizational socialization*. Erişimtarihi: 18 Haziran 2008, <http://dspace.mit.edu/handle/1721.1/1934>.
- Van Maanen, J., & Schein, E. H. (1979). *Towards a Theory of Organizational Socialization*. In B. M. Staw (Ed.), *Research in Organizational Behavior*, 1 (209- 264). Greenwich, Conn.: JAI Press
- Van Maanen, J. (1982). *Boundary crossings: Major strategies of organizational socialization and their consequences*. In R. Katz (Ed.), *Career issues in human resource management* (pp. 85–115). Englewood Cliffs, NJ: Prentice-Hall.
- Wagner, R. K., & Sternberg, R. J. (1986). Tacit knowledge and intelligence in the everyday world. In R. J. Sternberg & R. K. Wagner (Eds.), *Practical intelligence. Nature and origins of competence in the everyday world* (pp. 51-83). New York: Cambridge University Press.

- Weidman, J. (1987). Undergraduate socialization. *Yüksek Öğretim Çalışmaları Birliği Yıllık Konferansı* (Annual Meeting of the Association for the Study of Higher Education). Baltimore.
- Weidman, J. C. (1989). Undergraduate socialization: a conceptual approach. In *Higher education: handbook of theory and research*. Edited by Smart, John C. Vol. V, pp. 289-322. New York: Agathon Press
- Weidman, J. C., Darla J. Twale, & Elizabeth L. Stein. (2001) Socialization of Graduate and Professional Students in Higher Education: A Perilous Passage *ASHE-ERIC Higher Education Report*, 28, 3. San Francisco: Jossey-Bass
- Yavuzer, H. (1979). 6-12 Yaş Çocuklarının Psiko-Sosyal Gelişmesi. *Türk Psikoloji Dergisi*. (5)-20-24.
- Yazgan-İnanç, B. ve Yerlikaya, E. E. (2015). *Kişilik kuramları* (10. baskı). Ankara: PegemAkademi.
- YILMAZ, N. (2013). Sosyalleşme sürecinin siyasallaşma boyutu. *Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi*, 9(19), 319-331.

EKLER

EK-1. Veri Toplama Araçları

EK-1.1. Kişisel Bilgi Formu

Bu araştırmanın amacı Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi öğrencilerinin kişilik özellikleri ile sosyalleşme taktikleri arasındaki ilişkiyi incelemek ve öğrencilerin kullandıkları sosyalleşme taktiklerinin ve sahip oldukları kişilik özelliklerinin cinsiyet, yaş ve sosyo-ekonomik düzey gibi demografik özelliklere ve sınıf düzeyi, fakülte türü gibi değişkenlere göre farklılık gösterip göstermediğini ortaya çıkarmaktır. Araştırma sonuçları tez çalışması için kullanılacak ve yayınlanacaktır. Anketin üzerine adınızı ve soyadınızı, ya da kimliğinizi belirten herhangi bir açıklama **YAZMANIZ GEREKMEMEKTEDİR**. Araştırmada üç bölüm bulunmaktadır. Birinci bölümde Kişisel Bilgiler Formu, ikinci bölümde Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği, üçüncü bölümde ise On Maddeli Kişilik Ölçeği bulunmaktadır. Lütfen her soruyu dikkatlice okuyunuz. Size uygun olan seçeneğe (x) işareti koyunuz. Sorulara vereceğiniz içten, samimi ve doğru cevaplar, araştırmanın amacına ulaşmasına katkıda bulunacaktır. Yapacağınız yardımlar için teşekkür ederiz.

Dr. Öğr. Üyesi Abdullah SELVİTOPU

Danışman Öğretim Üyesi

Mehmet KILIÇ

Araştırma Yöneticisi

KİŞİSEL BİLGİLER FORMU

Cinsiyet : ☐ Kadın ☐ Erkek

Yaş : ☐ 17-19 ☐ 20-22 ☐ 23 ve üzeri

Bölüm : ☐ İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ☐ Edebiyat Fakültesi
☐ Mühendislik Fakültesi ☐ İslami İlimler Fakültesi
☐ Eğitim Fakültesi ☐ Sağlık Bilimleri Fakültesi

Sınıf : ☐ 2. Sınıf ☐ 3. sınıf ☐ 4. Sınıf

Üniversite öncesi yaşamınızın büyük bölümünün geçtiği yer:

☐ Köy- Kasaba ☐ İlçe ☐ İl Merkezi (Büyükşehir dışında)
☐ İl Merkezi (Büyükşehir, İstanbul, Ankara, Bursa gibi.) ☐ Yurt Dışı

Ailenizin ortalama aylık geliri:

- ☐ 1.300 TL ve altı ☐ 1.301 TL - 2.600 TL ☐ 2.601 TL - 3.900 TL
- ☐ 3.901TL – 5.200 TL ☐ 5.201 TL ve üzeri

Aylık ortalama harcamanız:

- ☐ 300 TL ve altı ☐ 301- 600 TL
- ☐ 601- 900 TL ☐ 901 TL ve üzeri

EK-1.2. Sosyalleşme Taktikleri Ölçeği

SOSYALLEŞME TAKTİKLERİ ÖLÇEĞİ

Lütfen, aşağıdaki ifadeleri dikkatle okuyarak, her ifadenin durumunuzu yansıtmaya derecesini **size uygun gelen seçeneğe çarpı (X) işareti koyarak** belirtiniz. Doğru ya da yanlış cevap yoktur, önemli olan sizin görüşlerinizdir

No	Maddeler	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Kesinlikle Katılıyorum
1	Derste tuttuğum notları düzenli olarak gözden geçiririm	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
2	Ders için istenilenden daha fazla kaynak okurum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
3	Ders sonunda aklıma takılanları öğretim elemanına genellikle sorarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
4	Konuya ait daha önceden elimde kaynak olup olmadığına bakmaksızın dönem ödevim için ilginç ve heyecan verici bir konu seçerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
5	Dönem ödevimin akademik becerilerimi yansıtmaması benim için önemlidir	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
6	Dersten sonra öğretim elemanlarının yanına gidip bilimsel konuları tartışırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
7	Kendi bölümümde araştırma görevlisi olarak kalmak için uğraşıyorum.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
8	Derste aktif bir rol almaya çalışırım (soru sormak, fikrimi açıklamak gibi)	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
9	Öğrencilerin iyi notlar aldığı sınıflarda öğrenim görmeyi tercih ederim	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
10	Ders çalışma planımı boş zamanlarıma göre ayarlarım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
11	Sınavlarda başarılı olmak için her yolu kullanırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
12	Üst sınıftaki öğrencilerin deneyimlerinden yararlanmaya çalışırım.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
13	Dönem ödevi konumu kolay kaynak bulabileceğim konulardan seçerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
14	Yüksek not alabileceğimden emin olduğum dersleri tercih ederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
15	Dönem ödevim için en az çaba gerektiren bir konuyu seçerim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

16	Sadece yüksek notlar almama yardım eden derslere devam ederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
17	Kampüsteki çeşitli sosyal etkinliklerde aktifim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
18	Diğer öğrencilerle sosyal ilişkiler geliştiririm	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
19	Ders saatleri dışında da diğer öğrencilerle kaynaşmamı sağladığı için grup çalışmasını tercih ederim.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)
20	Ders ve diğer çalışmalar dışındaki zamanımın çoğunu da kampüste geçiririm.	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)

EK-1.3. On Maddeli Kişilik Ölçeği

ON MADDELI KİŞİLİK ÖLÇEĞİ

Aşağıda sizi tanımlayan ya da tanımlamayan birçok kişilik özelliği bulunmaktadır. Lütfen her bir ifadenin sizi tanımlama düzeyini dikkate alarak, o ifadeye katılıp katılmadığınızı belirtmek için 1 ile 7 arasındaki rakamlardan birisini işaretleyiniz.

“Kendimiolarak görürüm.”

NO	MADDELER	Tamamen Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Biraz Katılmıyorum	Kararsızım	Biraz Katılıyorum	Kısmen Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1	Dışa dönük, istekli	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
2	Eleştirel, kavgacı	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
3	Güvenilir, öz disiplinli	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
4	Kaygılı, kolaylıkla hayal kırıklığına uğrayan	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
5	Yeni yaşantılara açık, karmaşık	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
6	Çekingen, sessiz	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
7	Sempatik, sıcak	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
8	Altüst olmuş, dikkatsiz	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
9	Sakin, duygusal olarak dengeli	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)
10	Geleneksel, yaratıcı olmayan	(1)	(2)	(3)	(4)	(5)	(6)	(7)

EK-2. Araştırma İzni Onayı

Evrak Tarih ve Sayısı: 03.09.2019-E.24037

T.C.
KARAMANOĞLU MEHMETBEY ÜNİVERSİTESİ
REKTÖRLÜĞÜ
Personel Daire Başkanlığı

Sayı : 97863528-900-
Konu: Anket İzni

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

İlgi: 09.08.2019 tarihli ve 22309 sayılı yazı.

Enstitünüz Eğitim Yönetimi Ana Bilim Dalı 180455107 numaralı öğrencisi Mehmet KILIÇ'ın, uygulamayı düşündüğü "Üniversite Öğrencilerinin Sosyalleşme Taktikleri İle Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki" konulu tez çalışmasını Üniversitemiz bünyesindeki İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi, Edebiyat Fakültesi, Mühendislik Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, Eğitim Fakültesi ve Sağlık Bilimleri Fakültesinde öğrenim gören öğrencilere uygulanması talebi uygun görülmüştür.

Bilgilerinizi ve gereğini rica ederim.

Prof. Dr. Birol ÜNER
Rektör V.

EK : Yazı Örneği (1 sayfa)

Mevcut Elektronik İmzalar

BIROL ÜNER (Rektörlük - Rektör V.) 03.09.2019 13:52

Yunus Emre Yerleşkesi
70100/KARAMAN
Tel:0338 226 20 42
Belgegeçer :0338 226 20 40
E-Posta : personel@kmu.edu.tr
Elektronik Ağ :https://kmu.edu.tr/personel

Ayrıntılı Bilgi için İrtibat: Mehmet Çetin

Bilgisayar İşletmeni

Telefon No: 0338 226 2039

* B E N U 3 0 J A R *

Bu belge 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. Maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

EK-3. Ölçek Kullanım İzinleri

mehmet KLC

7.07.2019 Paz 21:38

cozkan@mersin.edu.tr

↩ ↪ → ...

Ceren Hocam Merhabalar,

İsmim Mehmet KILIÇ. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisiyim. Tez konum olan 'Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktikleri ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki' için yapacağım araştırmada tarafınızca Türkçe'ye uyarlanan ve geçerlilik, güvenirlik çalışmaları yapılan Sosyalleşme Taktikleri Ölçeğini kullanmak için izninizi istiyorum.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

Sayın Kılıç,

Ölçeği kullanmanızda hiç bir sorun yoktur. Ölçekle ilgili tüm bilgiler erişime açık olan YL tezimde bulunmaktadır. Kolaylıklar diliyorum...

mehmet KLC

7.07.2019 Paz 21:47

stemum_001@hotmail.com

↩ ↪ → ...

Hasan Hocam Merhabalar,

İsmim Mehmet KILIÇ. Karamanoğlu Mehmet Bey Üniversitesi Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans öğrencisiyim. Tez konum olan 'Üniversite Öğrencilerinin Kullandıkları Sosyalleşme Taktikleri ve Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişki' için yapacağım araştırmada tarafınızca Türk Kültürüne uyarlanan ve geçerlilik, güvenirlik çalışmaları yapılan On Maddeli Kişilik Ölçeği'ni kullanmak için izninizi istiyorum.

Yardımlarınız için şimdiden teşekkür ederim.

TIPITURKISHVERSION.docx
13 KB

Merhaba,

OMKÖ'yü bu çalışmanızda ve sonraki tüm çalışmalarınızda kullanabilirsiniz. Ölçek ektedir. Ölçeğin psikometrik bilgileri ilgili makalede bulunmaktadır. Çalışmanızda başarılar dilerim.

Prof. Dr. Hasan ATAK

Kırıkkale Üniversitesi

Eğitim Fakültesi

Eğitim Bilimleri Bölümü

Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme Anabilim Dalı

Yahşihan, 71200, Kırıkkale

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı ve Soyadı: Mehmet KILIÇ
Doğum Tarihi ve Yeri: 12.06.1985 / Tavşanlı

Eğitim Durumu

Lise: Aksaray Abdulhamid Han Fen Lisesi
Lisans: Anadolu Üniversitesi, İngilizce Öğretmenliği Lisans Programı
Yüksek Lisans: Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eğitim Bilimleri Eğitim Yönetimi Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Programı
Yabancı Diller: İngilizce (KPDS:84, Yökdil:87,5)

İş Deneyimi:

2008-2009 Bursa İnegöl Kız Meslek Lisesi
2009-2010 Şırnak Silopi Vali Kamil Acun İ.Ö.O.
2010-2012 Adıyaman Kahta Girne İ.Ö.O.
2012- 2015 Karaman Vali Hakkı Teke YİBO
2015-2017 Karaman Yavuz Selim Orta Okulu
2017-... Karaman TOKİ Anadolu Lisesi

E-mail:

mehmet_kilic@windowslive.com